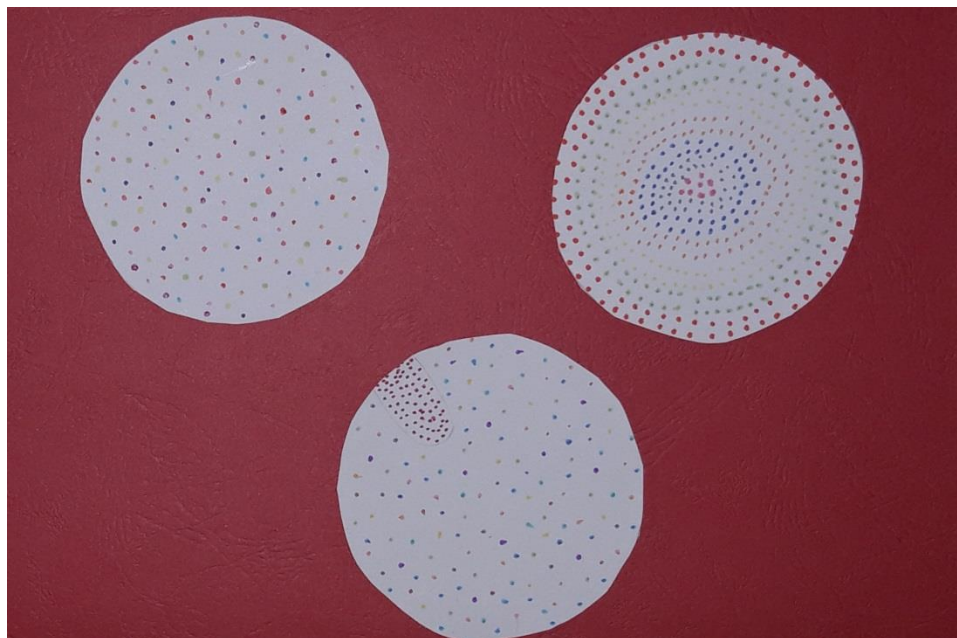

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Ghid pentru profesori

COORDONATORI: DOINA GAVRILUȚ, MIRELA BĂLĂU

BLAJ - 2019

ISBN 978-973-0-31006-1

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Ghid pentru profesori

COORDONATORI: DOINA GAVRILUȚ, MIRELA BĂLĂU

COLABORATORI:

CÂRNAȚ MONA-CARMEN
CETEAN BRÂNDUȘA-ELENA
CIOLAN LENUȚA-NICOLETA
CIPARIU FLORINA-GABRIELA
CORBEAN ADELA-ANA
DULĂU ALINA-MARIA

ISTRATE DIANA-ELENA
NICOARĂ DANA
PUȘCAȘU MARIA-ANCA
SÎRBU AURORA-CAMELIA
ȘUTEU SUSANA

Această publicație reflectă doar punctul de vedere al autorului, iar Comisia Europeană nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

CUPRINS

INTRODUCERE	4
DESPRE PROGRAMUL ERASMUS+	5
I. INFORMAȚII UTILE PENTRU INTEGRAREA ELEVILOR	7
I.1 . INTERGRARE, INCLUZIUNE	7
I.2 LEGISLAȚIE ÎN VIGOARE PENTRU ELEVII CU CES, TERMINOLOGIE SPECIFICĂ	8
LEGEA 1/2011	8
ROFUIP – 5079/31.AUGUST. 2016	12
ORDIN 4742/10.08.2016 STATUTUL ELEVILOR.....	13
I.3 PRECIZĂRI PRIVIND ÎNTOCMIREA PLANULUI DE SERVICII INDIVIDUALIZAT (PSI) PENTRU ELEVII CU CES (CONFORM ORDINULUI COMUN 1985/5805/1305 DIN 2016)	17
I.4 CUM ABORDĂM ELEVII CU CES INTEGRAȚI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ?.....	20
I.5 IMPACTUL TULBURĂRIILOR DE LIMBAJ ASUPRA DEZVOLTĂRII COPILULUI.....	23
I.6 INTEGRAREA ÎN ȘCOALA DE MASĂ A ELEVILOR AUTIȘTI.....	25
II. COMPETENȚE ȘI EXPERIENȚE DOBÂNDITE PRIN CURSURILE DE FORMARE	32
II.1 INTEGRAREA ȘI INCLUZIUNEA DIN PERSPECTIVA MOBILITĂȚII ERASMUS+	32
II.2. ACCEPTÂND DIVERSITATEA, PREVENIM VIOLENȚA.....	33
II.3 ABORDAREA MULTICULTURALITĂȚII ȘI A CLASELOR MIXTE	33
II.4 ABORDAREA METODELOR ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN CADRUL PROIECTELOR DE MOBILITATE ERASMUS+ KA1	36
II.5 MANAGEMENTUL PROIECTELOR EUROPENE.....	38
III. AM ÎNVĂȚAT, APLICĂM	40
III.1 PLAN MANAGERIAL PRIVIND SISTEMUL DE CONTROL MANAGERIAL INTERN (I)	40
III.2 SOLUTII DE MANAGEMENT AL CLASEI PRIVIND EDUCATIA INCLUZIVA	44
III.3 JOCURILE EDUCAȚIONALE	45
JOCURILE DE „SPARGEREA A GHEȚII”	46
MINGEA FIERBINTE.....	46
NUME ȘI GEST.....	46
BASTONUL	46
CERCURILE CONCENTRICE	46
CE ȘTIU DESPRE COLEGUL MEU?.....	47
SPUNE CEVA NEOBIȘNUIT DESPRE TINE.....	47
TREI CERCURI SUPRAPUSE.....	47
JOCURILE DE ENERGIZARE	47
LEGAT LA OCHI	48
CADOUL	48
CEA MAI CONFUZĂ PROVOCARE	48
FORMA GEOMETRICĂ.....	48
RUPERA HÂRTIEI	48
CUM MĂ VĂD CEIALȚI COLEGI	49
FAPT NEOBIȘNUIT - PRESUPUNERI PROVOCATOARE.....	49
III.4 METODA FLIP CLASSROOM	49
III.5 NUMEȘTE ȘI STĂPÂNEȘTE – JOC DINAMIC ÎN SCOPUL ÎNVĂȚĂRII COPIILOR/ ELEVILOR A TEHNICII MINDSIGHT.....	51
III.6 INCLUZIUNEA ELEVILOR CU DIZABILITĂȚI ȘI A CELOR DEFAVORIZAȚI PRIN INTERMEDIUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE	52
III.7 STRATEGIE INDIVIDUALIZATĂ DE PREDARE A UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE, DESTINATĂ UNUI ELEV CU DMU (DEFICIENȚE MINTALE UȘOARE ȘI MODERATE)	55
III.8 PROIECT DIDACTIC.....	57
III.9 STRATEGIE INDIVIDUALIZATĂ DE PREDARE.....	60
III.10 EXERCIȚIILE DE TIP MINDFULNESS	63

III. 11 PROGRAM DE INTERVENȚIE PENTRU PROBLEME DISRUPTIVE	65
III.12 PROGRAM DE INTERVENȚIE ÎN COMPORTAMENTE DISRUPTIVE 2.....	66
III.13 DESCRIEREA UNEI ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE CA RED.....	68
III .14 CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII TOLERANT ? –PROIECT DE LECȚIE.....	69
LINK-URI UTILE.....	80

INTRODUCERE

În perioada 1 iunie 2018 – 31 decembrie 2019, Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” din Blaj a implementat **proiectul „Împreună reușim!”** sub coordonarea directorului adjunct, profesor învățământ primar Mirela Bălău. Proiectul a fost finanțat prin **programul Erasmus+**, Acțiunea-cheie 1, mobilități în domeniul educației școlare. Având numărul de referință 2018-1-RO01-KA101-048348, a dispus de un grant nerambursabil în valoare de **30185 euro**.

Proiectul a urmărit formarea unei echipe de cadre didactice pregătite în utilizarea de metode și tehnici inovatoare, active, deschise și incluzive, pentru a îmbunătăți performanțele școlare ale fiecărui elev și a reduce disparitățile în învățare. Printre obiectivele proiectului se numără:

- Perfecționarea cadrelor didactice în utilizarea unor strategii de predare-învățare-evaluare inovatoare
- Perfecționarea cadrelor didactice în tehnici și metode de muncă incluzivă
- Îmbunătățirea competențelor interculturale ale cadrelor didactice
- Reducerea disparităților cu privire la performanțele școlare (la matematică, limba română, limbi străine, științe) între elevii din medii defavorizate și ceilalți elevi
- Îmbunătățirea performanțelor școlare (la matematică, limba română, limba engleză, științe) a 40% din numărul total al elevilor
- Creșterea capacității școlii de a opera la nivel european.

Astfel, 13 cadre didactice (26% din numărul total) au participat la cursuri de formare în Cehia, Grecia, Italia, Malta, Norvegia, Slovenia, Spania. Cursurile au avut o tematică variată, fiind focusate pe metode inovatoare de predare, pregătirea elevilor pentru testarea PISA, predare diferențiată și incluzivă, introducerea TIC la clasă, abordarea problemelor multiculturale, managementul claselor, evaluarea și asigurarea calității în educație.

Proiectul a avut un impact pozitiv la nivel personal, instituțional și al comunității. Mobilitățile de învățare au contribuit la dezvoltarea profesională și personală a participanților la cursuri. La nivelul școlii, proiectul a contribuit la profesionalizarea staff-ului instituției și la îmbunătățirea calității actului educațional prin diversificarea activităților didactice, plierea acestora pe nevoile elevilor și crearea unui mediu incluziv, ce încurajează implicarea fiecărui elev. Proiectul a condus și la îmbunătățirea capacității instituției de a colabora la nivel european.

Diseminarea rezultatelor învățării la nivelul școlii și implementarea la clasă a noilor cunoștințe și metode, a contribuit la îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor. Aceștia manifestă mai multă toleranță și empatie în relațiile cu colegii, existând relații pozitive între elevi indiferent de apartenența etnică a fiecăruia. În același timp, elevii au devenit mai motivați, iar comunicarea dintre cadrul didactic și elev s-a îmbunătățit.

Acest ghid de bune practici face parte din seria de produse realizate în cadrul proiectului pentru promovarea, diseminarea și transferul cunoștințelor dobândite de către profesorii participanți la cursurile de formare și pentru asigurarea sustenabilității proiectului.

DESPRE PROGRAMUL ERASMUS+

[Erasmus+](#) este programul Uniunii Europene (UE) în domeniile educației, formării, tineretului și sportului. Având un buget de 14,7 miliarde de euro pe o perioadă de șapte ani (2014-2020), Erasmus+ își propune să ofere unui număr de peste 4 milioane de studenți, stagieri, ucenici, cadre didactice, tineri, voluntari și nu numai posibilitatea de a studia, de a se forma și de a dobândi experiență în străinătate. Programul reflectă angajamentul UE de a investi în dezvoltarea competențelor și angajabilității (capacității de inserție profesională), echitate și incluziunea socială și modernizarea și internaționalizarea sistemelor de educație, formare profesională și tineret. Față de programele precedente, Erasmus+ are o structură mai flexibilă și condiții de participare și de finanțare mai simple. [Ghidul Programului Erasmus+](#) oferă informații detaliate privind oportunitățile de finanțare în 2020. Programul include următoarele linii de finanțare:

Acțiunea-Cheie 1 – Mobilitatea persoanelor în scop educațional

- *Mobilitatea cursanților și a personalului*: oportunități de învățare și/sau experiență profesională în altă țară pentru studenți, stagieri și tineri, precum și pentru cadre didactice universitare, profesori, formatori, lucrători de tineret, personalul din instituțiile de învățământ și organizații ale societății civile.
- *Programe de masterat comune Erasmus Mundus*: programe de master internaționale integrate;
- *Împrumuturi Erasmus+* acordate studenților pentru finanțarea unui program de masterat în străinătate.

Acțiunea-Cheie 2 – Cooperare pentru inovare și schimb de bune practici

- *Parteneriate strategice transnaționale* care promovează inovarea, schimbul de experiență și know-how între diferite tipuri de organizații implicate în educație, formare și tineret sau în alte domenii relevante.
- *Alianțe ale cunoașterii* între instituții de învățământ superior și întreprinderi, care au scopul de a stimula inovarea, antreprenoriatul, creativitatea, inserția profesională etc.;
- *Alianțe ale competențelor sectoriale* care au drept scop combaterea deficitului de competențe și alinierea sistemelor de educație și formare profesională la nevoile pieței muncii;
- *Proiecte de consolidare a capacităților* care susțin cooperarea cu țările partenere în domeniile învățământului superior și tineretului;
- *Platforme online* precum eTwinning, School Education Gateway, Platforma electronică pentru învățarea în rândul adulților în Europa (EPALE) care oferă spații virtuale de colaborare, transfer de bune practici etc.

Acțiunea-Cheie 3 – Sprijin pentru reformarea politicilor

- Sprijină inițiative pentru inovarea politicilor, cooperarea cu organizațiile internaționale, cunoștințe în domeniile educației, formării și tineretului pentru a elabora, pe bază de date concrete, politici și acțiuni de monitorizare etc.

Activitățile Jean-Monnet

- Își propun să promoveze în toată lumea excelența în cercetarea și predarea studiilor privind Uniunea Europeană.

Sport

- Acțiunile în domeniul sportului sunt destinate să promoveze participarea la activități fizice, sportive și de voluntariat prin parteneriate de colaborare, evenimente sportive europene non-profit etc.

Erasmus+ este gestionat de Comisia Europeană, de [Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură](#) (EACEA), de agenții naționale din țările participante la program și de birouri naționale din unele țări partenere. În România, Comisia Europeană a delegat gestionarea acțiunilor descentralizate ale programului [Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale \(ANPCDEFP\)](#).

Manager de proiect,
Prof. înv. primar Mirela Bălău

I. INFORMAȚII UTILE PENTRU INTEGRAREA ELEVILOR

I.1 . INTERGRARE, INCLUZIUNE

Conform legislației în vigoare, incluziunea școlară este definită ca fiind „procesul permanent de îmbunătățire a serviciilor oferite de unitățile de învățământ pentru a cuprinde în procesul de educație toți membrii comunității, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora.”

Strategia Europa 2020 își propune să acționeze în opt domenii prioritare care să garanteze echitatea socială și maximizarea șanselor pentru persoanele cu dizabilități. Aceste priorități vizează:

1. Accesibilitatea: adaptarea bunurilor și serviciilor la nevoile persoanelor cu dizabilități
2. Participarea: facilitarea participării persoanelor cu dizabilități la viața publică și activități recreative; furnizarea serviciilor comunitare de calitate
3. Egalitatea: promovarea egalității șanselor și combaterea discriminării
4. Ocuparea forței de muncă: creșterea semnificativă a numărului de persoane cu dizabilități ocupate
5. Educație și formare profesională: promovarea accesului egal la educația incluzivă, la educație de calitate de-a lungul vieții
6. Protecția socială: combaterea sărăciei și a excluziunii sociale, facilitarea condițiilor decente de trai pentru persoanele cu dizabilități
7. Sănătatea: acces egal la serviciile de sănătate pentru persoanele cu dizabilități
8. Acțiuni externe: promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în cadrul UE

Pentru ca aceste direcții prioritare de acțiune să se regăsească în mod concret la nivel macrosocietal, este necesară regândirea finalităților educației pentru persoanele cu dizabilități.

Dacă **integrarea** presupune atingerea unor obiective legate de școlarizare și progres în condiții comune tuturor elevilor, **incluziunea** este un proces mai amplu, care trebuie să producă schimbare inclusiv la nivel societal. Sistemul de educație în ansamblul său trebuie să se adapteze la toți indivizii, pornind de la premisa diversității acestora în comunitățile de proveniență.

Integrarea autentică a unui copil cu CES nu presupune doar că el este prezent în școala incluzivă, ci și că el este acceptat de ceilalți copii, cu care are raporturi corecte de socializare, iar procesul de învățământ presupune că el învață și se dezvoltă în condițiile potențialului său simultan cu colegii săi.

Diferențele dintre elevi trebuie valorizate în moduri pozitive, care să cultive toleranța, iar gradul de participare al elevilor la activitățile școlare și extrașcolare trebuie să reflecte un procent apropiat de maxim, bineînțeles, în funcție de potențialul, posibilitățile și preferințele elevilor.

Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății. Indiferent de mediul de proveniență, toți copiii au dreptul la educație, iar școala este datoare să le-o ofere.

Modele de succes folosite în educația incluzivă sunt cele din Portugalia, Marea Britanie, Franța.

Un model pragmatic, ce realizează design-ul activităților integrate la nivelul unității școlare, a fost propus la sfârșitul anilor 70, de către Robichaud și Landry.

Modelul Hundert a fost aplicat cu succes în numeroase școli, iar succesul său constă tocmai în pregătirea minuțioasă a tuturor factorilor implicați, inclusiv a spațiului de care dispune școala.

În Marea Britanie, Indexul incluziunii este o resursă pentru susținerea dezvoltării incluzive în școli. Este un document ce poate ajuta orice persoană sau organizație în identificarea pașilor necesari dezvoltării gradului de incluzivitate al unei școli. Materialele sunt concepute astfel încât să se bazeze pe cunoștințele și experiența dobândită de cadrele didactice în practica lor pedagogică. Ideile cuprinse în volum constituie o provocare pentru oricare școală, susținându-i totodată evoluția către idealul „școlii pentru toți”.

I.2 LEGISLAȚIE ÎN VIGOARE PENTRU ELEVII CU CES, TERMINOLOGIE SPECIFICĂ

LEGEA 1/2011

Art. 3

Principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România sunt:

- a) principiul echității -în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare
- j) principiul asigurării egalității de șanse
- o) principiul incluziunii sociale
- p) principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia.

Art. 12

(1) Statul susține antepreșcolarii, preșcolarii, elevii și studenții cu probleme și nevoi sociale, precum și pe aceia cu cerințe educaționale speciale.

(1[^]1) Educația persoanelor cu tulburări de învățare (dislexia, disgrafia, discalculia) este asigurată prin metode psihopedagogice consacrate și prin abordare adecvată, potrivit legii.

(1[^]2) Persoanele cu tulburări de învățare sunt integrate în învățământul de masă

(2) Statul acordă burse sociale de studii elevilor și studenților proveniți din familii defavorizate, precum și celor instituționalizați, în condițiile legii.,

(6) Statul garantează dreptul la educație al tuturor persoanelor cu cerințe educaționale speciale. Învățământul special și special integrat sunt parte componentă a sistemului național de învățământ preuniversitar

(7) Învățământul special și special integrat reprezintă o formă de instruire școlară diferențiată, adaptată, precum și o formă de asistență educațională, socială și medicală complexă, destinată persoanelor cu cerințe educaționale speciale.

Art. 25

(3) Pentru copiii cu cerințe educaționale speciale sau nedeplasabili din motive medicale se poate organiza învățământ la domiciliu sau pe lângă unitățile de asistență medicală. Pentru copiii cu dizabilități locomotorii, în vederea integrării acestora în învățământul cu frecvență, se vor achiziționa elevatoare sau procesul instructiv-educativ se va desfășura într-o sală de clasă situată la parterul unității.

Secțiunea a XII-a, învățământul pentru persoanele cu tulburări de învățare

Art. 47

(1) Pentru persoanele cu tulburări de învățare se aplică în toate ciclurile de învățământ preuniversitar curriculumul național.

(2) În învățământul primar, cu precădere pentru clasa pregătitoare și pentru clasa I, se vor efectua, în mod obligatoriu, teste de evaluare a capacității de învățare în vederea depistării precoce a tulburărilor de învățare, stabilirii eventualelor metode specifice de educație și a asigurării terapiilor specifice. Pe parcursul ciclului de învățământ primar se efectuează evaluări anuale.

(3) Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice elaborează, în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, metodologia*) pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare. (A se vedea Ordinul ministrului educației naționale nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare.)

(4) Metodologia va cuprinde procedurile de evaluare pentru depistarea tulburărilor de învățare, precum și cadrul general de asigurare a cadrelor didactice cu pregătire adecvată și a terapiilor specifice.

(5) Cu acordul prealabil al consiliului de administrație al unității de învățământ și la recomandarea specialistului, pentru fiecare caz în parte, elevii cu deficiențe de învățare pot folosi materiale sau instrumente compensatorii, inclusiv tehnologie informatică, și vor beneficia de evaluare adaptată pe parcursul semestrelor.

(6) La nivelul centrelor județene de resurse și de asistență educațională/Centrului Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională se organizează compartimente de consiliere parentală pentru părinții care au copii cu tulburări de învățare, pentru a se asigura comunicarea și colaborarea între școală, familie și specialiști pentru diagnosticarea și reabilitarea pe tot parcursul școlarizării elevilor

(7) În cadrul programelor de formare continuă a personalului didactic se vor introduce sesiuni de informare/cursuri de perfecționare asupra problemelor legate de tulburările de învățare, în vederea dobândirii de competențe în identificarea acestora și a capacității de aplicare a unor strategii didactice potrivite.

Secțiunea a XII-a a legii este în strânsă legătură cu ordinul 3124/2017 ;

Secțiunea a XIII-a învățământ special și special integrat

Art. 48

(1) Învățământul special și special integrat, organizat pentru persoanele cu cerințe educaționale speciale sau alte tipuri de cerințe educaționale, stabilite prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului, se realizează pentru toate nivelurile de învățământ, diferențiat, în funcție de tipul și gradul de deficiență.

(2) Învățământul special și special integrat este gratuit și este organizat, de regulă, ca învățământ cu frecvență. În funcție de necesitățile locale, acesta se poate organiza și sub alte forme, în conformitate cu legislația în vigoare.

(3) Guvernul elaborează reglementări specifice pentru serviciile educaționale și de asistență, oferite copiilor cu cerințe educaționale speciale

Art. 49

(1) Învățământul special se organizează în unități de învățământ special.

(2) Învățământul special integrat se organizează în învățământul de masă, prin cuprinderea fiecărui preșcolar și elev cu dizabilități sau cerințe educaționale speciale în grupe, clase sau formațiuni de studiu din învățământul de masă.

(2¹) Prin excepție de la prevederile alin. (2), în învățământul de masă se pot organiza grupe/clase speciale cu elevi cu dizabilități, cu avizul inspectoratului școlar județean, respectiv al Inspectoratului Școlar al Municipiului București, în conformitate cu normele metodologice aprobate prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice.

(2²) Efectivele formațiunilor de studiu din învățământul special și special integrat sunt stabilite de Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, în funcție de tipul și gradul dizabilității.

(3) Conținuturile învățământului special și special integrat, demersurile didactice, precum și pregătirea și formarea personalului care își desfășoară activitatea în domeniul educației copiilor cu cerințe educaționale speciale sunt stabilite prin metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

(4) Durata școlarizării copiilor cu cerințe educaționale speciale poate fi mai mare decât cea precizată prin prezenta lege și se stabilește, în funcție de nevoile individuale, de gradul și tipul dizabilității, prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice.

Art.50

(1) Evaluarea, asistența psihoeducațională, orientarea școlară și orientarea profesională a copiilor, a elevilor și a tinerilor cu cerințe educaționale speciale se realizează de către centrele județene de resurse și de asistență educațională, denumite în continuare CJRAE, respectiv de Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională, denumit în continuare CMBRAE, prin serviciile de evaluare și de orientare școlară și profesională, pe baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, acordându-se prioritate integrării în învățământul de masă. CJRAE cuprind și centrele logopedice interșcolare.

(2) Stabilirea gradului de deficiență al elevilor cu cerințe educaționale speciale se realizează de către comisiile din cadrul CJRAE/CMBRAE, în colaborare cu comisiile pentru protecția copilului din cadrul direcțiilor generale județene/a municipiului București de asistență socială și protecția copilului.

(3) Diagnosticarea abuzivă a copiilor pe criteriile de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, apartenență la o categorie defavorizată, precum și de orice alt criteriu, fapt ce determină includerea lor în clase cu cerințe educaționale speciale, se sancționează

(4) Obținerea unei calificări de către elevii/tinerii cu cerințe educaționale speciale se face în unități de învățământ special și de masă, cu consultarea factorilor locali interesați.

(5) Elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale pot dobândi calificări profesionale corespunzătoare tipului și gradului de deficiență.

Art. 51

(1) Copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale, integrați în învățământul de masă, beneficiază de suport educațional prin cadre didactice de sprijin și itinerante, de la caz la caz. Organizarea serviciilor de sprijin educațional se face de către CJRAE/CMBRAE și se reglementează prin metodologii specifice elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

(2) Copiii și tinerii cu cerințe educaționale speciale, școlarizați în unitățile de învățământ special sau de masă, inclusiv cei școlarizați în alt județ decât cel de domiciliu, beneficiază de asistență socială constând în asigurarea alocației zilnice de hrană, a rechizitelor școlare, a cazarmamentului, a îmbrăcăminte și a încălțăminte în quantum egal cu cel pentru copiii aflați în sistemul de protecție a copilului, precum și de găzduire gratuită în internate sau centrele de asistare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale din cadrul direcțiilor generale județene/a municipiului București de asistență socială și protecția copilului.

Art. 52

(1) Pentru copiii, elevii și tinerii cu boli cronice sau cu boli care necesită perioade de spitalizare mai mari de 4 săptămâni se organizează, după caz, grupe sau clase în cadrul unității sanitare în care aceștia sunt internați.

(2) Pentru copiii, elevii și tinerii care, din motive medicale sau din cauza unei dizabilități, sunt nedeplasabili, se organizează școlarizare la domiciliu, pe o perioadă determinată.

(3) Școlarizarea la domiciliu, respectiv înființarea de clase sau de grupe în spitale se fac de către inspectoratul școlar, la propunerea CJRAE/CMBRAE, conform unei metodologii-cadru elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

(4) Unitățile de învățământ special pot beneficia de sprijinul instituțiilor de protecție socială, al altor organisme private autorizate, al persoanelor fizice sau juridice din țară și din străinătate, pentru stimulare, compensare și pentru reducerea gradului de dizabilitate.

Art. 53

Învățământul special dispune de planuri de învățământ, de programe școlare, de programe de asistență psihopedagogică, de manuale și de metodologii didactice alternative, adaptate tipului și gradului de dizabilitate și aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 54

(1) În funcție de evoluția copilului se pot face propuneri de reorientare dinspre școala specială spre școala de masă și invers.

(2) Propunerea de reorientare se face de către cadrul didactic care a lucrat cu copilul în cauză sau de către părinții copilului/tutorele legal instituit și de către psihologul școlar. Decizia de reorientare se ia de către comisia de expertiză din cadrul CJRAE/CMBRAE, cu acordul familiei sau al susținătorului legal.

Art. 55

(1) Școlarizarea minorilor și a adulților din centrele de reeducare, din penitenciarele pentru minori și tineri și din penitenciarele pentru adulți se realizează cu respectarea Curriculumului național. Resursa umană necesară pentru școlarizarea acestora este asigurată de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin inspectoratele școlare.

(2) În vederea obținerii unei calificări și a integrării în viața activă a tinerilor cu cerințe educaționale speciale, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, împreună cu Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, organizează ateliere protejate.

Art. 56

La absolvirea învățământului special, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului colaborează cu Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și cu alte organisme guvernamentale sau nonguvernamentale în vederea integrării în viața activă, potrivit calificării obținute și în condițiile prevăzute de legislația în vigoare.

ROFUIP – 5079/31.AUGUST.2016

Art. 14. — (1) Învățământul special și special integrat pentru preșcolarii/elevii cu deficiențe ușoare și moderate sau grave/profunde/severe/asociate se organizează individual, pe grupe sau clase cu efective stabilite prin lege, în funcție de tipul și de gradul deficienței.

(2) Pentru fiecare preșcolar/elev cu deficiențe grave/profunde/severe/asociate orientat de către centrul județean de resurse și asistență educațională/Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională pentru învățământul de masă, efectivele existente ale claselor se diminuează cu 3 preșcolari/elevi.

Art. 98. — (1) Înscrierea în învățământul de nivel preșcolar și primar se face conform metodologiei aprobate prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice.

(2) În situația în care, pe durata clasei pregătitoare ori a clasei I, elevul acumulează absențe ca urmare a unor probleme de sănătate sau se observă, din cauza înscrierii anticipate din punctul de vedere al vârstei, manifestări de oboseală sau de neadaptare școlară, părinții, tutorii sau susținătorii legali pot depune la unitatea de învățământ o solicitare de retragere a elevului în vederea reînscrierii în clasa pregătitoare, respectiv în clasa I în următorul an școlar.

(3) În situația solicitării de retragere menționate la alin. (2), unitățile de învățământ vor consilia părinții, tutorii sau susținătorii legali privind nevoia de a lua decizii în interesul educațional al elevului și îi vor informa că solicitarea nu poate fi soluționată decât în situația în care evaluarea dezvoltării psihosomatice atestă necesitatea reînscrierii în clasa pregătitoare.

(4) Evaluarea dezvoltării psihosomatice a elevilor, menționată la alin.(3), se efectuează sub coordonarea Centrului județean/al municipiului București de resurse și asistență educațională.

Art. 104. — Elevii din învățământul preuniversitar retrași se pot reînmatricula, la cerere, la începutul anului școlar la același nivel/ciclu de învățământ și aceeași formă de învățământ, redobândind astfel calitatea de elev.

Art. 131.

(3) La sfârșitul clasei pregătitoare și al clasei I elevii nu pot fi lăsați repetenți. Elevii care, pe parcursul clasei, au manifestat dificultăți de învățare, menționate în raportul de evaluare pentru clasa pregătitoare și evaluările finale pentru clasa I, privind dezvoltarea fizică, socio-emoțională, cognitivă, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor față de învățare rămân în colectivele în care au învățat și intră, pe parcursul anului școlar următor, într-un program de remediere/ recuperare școlară, realizat de învățător/institutor/profesor pentru învățământul primar, împreună cu un specialist de la Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională/Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională.

ORDIN 4742/10.08.2016 STATUTUL ELEVILOR

Art. 8

(1) Copiii/tinerii cu cerințe educaționale speciale, integrați în învățământul de masă, au aceleași drepturi ca și ceilalți elevi.

(2) Elevii cu cerințe educaționale speciale, integrați în învățământul de masă, pot beneficia de suport educațional prin cadre didactice de sprijin și itinerante, conform legislației în vigoare;

(3) Elevii cu cerințe educaționale speciale sau alte tipuri de cerințe educaționale, stabilite prin ordin al ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice, au dreptul să fie școlarizați în unități de învățământ de masă, special și special integrat pentru toate nivelurile de învățământ, diferențiat, în funcție de tipul și gradul de deficiență;

(4) Includerea beneficiarilor primari ai educației în clase cu cerințe educaționale speciale, în urma diagnosticării abuzive pe diverse criterii (rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, apartenență la o categorie defavorizată), se sancționează conform prevederilor legale;

(5) în funcție de tipul și de gradul de deficiență, elevii cu cerințe educaționale speciale au dreptul de a dobândi calificări profesionale corespunzătoare;

Normele metodologice 968/13.10.2016 de aplicare a Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate din 25.08.2016 sunt în vigoare de la 13.10.2016

În ordinul 5574/2011 sunt prezentați termenii folosiți în educația incluzivă, atât de utili în munca dascălilor pentru abordarea corectă și eficientă cât și informații utile pentru învățământul special.

a) **deficiență** - absența, pierderea sau alterarea unei structuri ori a unei funcții (leziune anatomică, tulburare fiziologică sau psihologică) a individului, rezultând în urma unei maladii, unui accident ori a unei perturbări, care îl împiedică să participe normal la activitate în societate;

b) **educație specială** - ansamblul proceselor de punere în aplicare a programelor, activităților de învățare și asistență complexă de recuperare, compensare, psihoterapeutică, medicală, socială, culturală, adaptate persoanelor care nu reușesc independent să atingă, temporar sau pe toată durata școlarizării, un nivel de dezvoltare corespunzător vârstei, pentru formarea competențelor de bază în vederea pregătirii pentru viața de adult;

c) **școală specială** - unitatea de învățământ în care se asigură de către profesori specializați educație și intervenție psihopedagogică persoanelor cu diferite tipuri și grade de dizabilități/deficiențe;

d) **cerințe educaționale speciale (CES)** - necesitățile educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe/dizabilități sau tulburări/dificultăți de învățare ori de altă natură, precum și o asistență complexă (medicală, socială, educațională etc.);

e) **integrare (școlară)** - procesul de adaptare a persoanei cu CES la normele și cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor relații afective pozitive cu membrii grupului școlar (grupă/clasă) și de desfășurare cu succes a activităților școlare;

f) **incluziune (școlară)** - procesul permanent de îmbunătățire a serviciilor oferite de unitățile de învățământ pentru a cuprinde în procesul de educație toți membrii comunității, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora;

g) **școală incluzivă** - unitatea de învățământ în care se asigură o educație pentru toți copiii și reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare și segregare. Copiii/Elevii din aceste unități de învățământ beneficiază de toate drepturile și serviciile educaționale, psihoterapeutice, medicale și sociale, conform principiilor incluziunii sociale, echității și al asigurării egalității de șanse;

h) **adaptare curriculară** - corelarea conținuturilor componentelor curriculumului național cu posibilitățile elevului cu CES, din perspectiva finalităților procesului de adaptare și de integrare școlară și socială a acestuia;

Adaptarea curriculară este susținută în următoarele documente: legea nr. 1/2011 , legea 272 privind protecția copilului și a legii 448/2005 privind protecția persoanelor cu handicap, și OMECTS 5575/2011.

i) **profesor itinerant și de sprijin** - cadrul didactic cu studii superioare în domeniul psihopedagogic care desfășoară activități de învățare, stimulare, compensare și recuperare cu persoanele cu CES integrate în unitățile de învățământ de masă, în colaborare cu toți factorii implicați;

j) **plan de servicii individualizat** - modalitatea de programare și coordonare coerentă a resurselor și serviciilor individualizate pentru copiii/elevii/tinerii cu CES integrați în unități de învățământ de masă, focalizată pe nevoile de dezvoltare ale acestora;

k) **program de intervenție personalizat** - instrumentul de proiectare și implementare a activităților educațional-terapeutice utilizat pentru eficientizarea activităților de intervenție și atingerea finalităților prevăzute în planul de servicii individualizat;

l) **centrul județean/al municipiului București de resurse și de asistență educațională (CJRAE/CMBRAE)** - unitatea specializată a învățământului preuniversitar, cu personalitate juridică, coordonată metodologic de inspectoratul școlar, care desfășoară servicii de asistență psihopedagogică pentru părinți, copii, cadre didactice și care coordonează, monitorizează și evaluează, la nivel județean și al municipiului București, activitatea și serviciile educaționale oferite de către centrele logopedice interșcolare și cabinetele logopedice, centrele și cabinetele de asistență psihopedagogică, mediatorii școlari;

m) **certificat de orientare școlară și profesională** - documentul/actul oficial eliberat de către CJRAE/CMBRAE, conform prevederilor cuprinse în Legea educației naționale nr. 1/2011, care precizează diagnosticul/deficiența și orientează copiii, elevii și tinerii cu CES în învățământul de masă sau în învățământul special;

n) **incapacitate** - limitările funcționale cauzate de disfuncționalități/deficiențe fizice, intelectuale sau senzoriale, de condiții de sănătate ori de mediu și care reduc posibilitatea individului de a realiza o activitate motrică sau cognitivă ori un comportament;

- o) **handicap** - dezavantajul social rezultat în urma unei deficiențe sau incapacități și care limitează ori împiedică îndeplinirea de către individ a unui rol așteptat de societate;
- p) **dizabilitate** - rezultatul sau efectul unor relații complexe dintre starea de sănătate a individului, factorii personali și factorii externi care reprezintă circumstanțele de viață ale acestui individ. Datorită acestei relații, impactul diverselor medii asupra aceluiași individ, cu o stare de sănătate dată, poate fi extrem de diferit. "Dizabilitatea" este termenul generic pentru afectări, limitări ale activității și restricții de participare, conform Clasificării internaționale a funcționării, dizabilității și sănătății;
- q) CIF - Clasificarea internațională a funcționării, dizabilității și sănătății, document elaborat de Organizația Mondială a Sănătății, Geneva, 2001;
- r) **afectare** - o pierdere sau o anormalitate a structurii corpului ori a unei funcții fiziologice, inclusiv funcțiile mintale. Prin noțiunea de "anormalitate" se înțelege aici variațiile semnificative de la norma stabilită statistic (adică o deviație de la media populației stabilită conform normelor standard măsurate), iar această noțiune trebuie utilizată exclusiv în acest sens, conform CIF;
- s) **funcționare** - termen generic pentru funcțiile organismului, structurile corpului, activități și participare. Acestea denotă aspectele pozitive ale interacțiunii dintre individ (care are o problemă de sănătate) și factorii contextuali în care se regăsește (factori de mediu și personali), conform CIF;
- u) **educație incluzivă** - procesul permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunități;
- v) **școală profesională specială** - instituția școlară care prin organizarea și desfășurarea procesului de predare-învățare-evaluare facilitează integrarea socioprofesională a elevilor prin certificarea calificărilor profesionale;
- w) **liceu special** - unitatea de învățământ care organizează și desfășoară procesul de predare-învățare-evaluare în mod special pentru elevii/tinerii cu deficiențe senzoriale și motorii;
- x) **centru de educație specială**, centru de resurse și asistență educațională, centru de zi, centrul de pedagogie curativă și alte tipuri de centre - unități de învățământ organizate de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului sau de către organizații neguvernamentale în parteneriat cu Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, care au ca scop și finalitate recuperarea, compensarea, reabilitarea și integrarea școlară și socială a diferitelor categorii de copii/elevi/tineri cu CES. Acestea sunt considerate alternative de educație specială al căror conținut poate fi fundamentat și pe anumite pedagogii experimentale (Montessori, Freinet, Waldorf etc.);
- y) - **spațiul adaptat nevoilor persoanelor cu CES/dizabilități**, cu care acestea desfășoară activități de perfecționare și dezvoltare a abilităților, în vederea integrării în viața activă a tinerilor; atelierul poate funcționa în locații din comunitate, în centre de zi, în centre rezidențiale sau în unități de învățământ special.

In înțelesul ordinului 1985/2016, termenii și expresiile folosite au următoarele semnificații:

- 1) **abilitarea și reabilitarea** reprezintă acele măsuri eficiente și adecvate, personalizate, inclusiv prin punerea la dispoziție a produselor sau tehnologiilor asistive/de sprijin, și sprijinul reciproc între persoane cu aceleași probleme, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să obțină și să își mențină maximum de autonomie, să își dezvolte pe deplin potențialul fizic, mintal, social, educațional și profesional și să realizeze o deplină integrare și participare în toate aspectele vieții sau să își mențină, îmbunătățească și să își crească calitatea vieții. Se promovează sintagma abilitare-reabilitare, cu distincția că abilitarea se referă la formarea de abilități prin mecanisme de compensare, în cazul funcțiilor care nu mai pot fi recuperate, cum este situația copiilor cu dizabilități congenitale sau dobândite precoce. Reabilitarea, din perspectiva prezentului ordin, reprezintă un concept mai larg decât cel de reabilitare medicală;
- 2) **barierele** sunt factorii din mediul unei persoane care, prin absența sau prezența, limitează funcționarea și creează dizabilitatea;
- 3) **cerințele educaționale** speciale reprezintă necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe/afectări sau dizabilități sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă (medicală, socială, educațională etc.). *Asistența complexă fără necesități educaționale suplimentare nu definește CES;*
- 4) **Evaluarea educațională** are în vedere stabilirea nivelului de achiziții curriculare, a gradului de asimilare și corelare a acestora cu posibilitățile și nivelul de dezvoltare cognitivă, psihomotorie și socioafectivă a copilului, precum și identificarea decalajelor curriculare, a particularităților de învățare și dezvoltare. Evaluarea educațională este realizată, după caz, de către cadrul didactic care lucrează direct cu copilul în unitățile de învățământ antepreșcolar și preșcolar, învățătorul/institutorul/profesorul pentru învățământul primar, dirigintele pentru învățământul gimnazial și liceal, în colaborare cu consilierul școlar și profesorul itinerant și de sprijin, alți profesioniști din echipa multidisciplinară.
- 5) **necesitățile educaționale suplimentare** care definesc CES reprezintă nevoi identificate și observate, în dinamica dezvoltării copilului, de cadrul didactic care lucrează direct cu copilul, profesorul itinerant și de sprijin, alte cadre didactice, personalul serviciului de evaluare și orientare școlară și profesională, precum și de medicul de specialitate care pune diagnosticul potențial generator de deficiență/afectare și/sau dizabilitate sau diagnosticul de tulburare/dificultate de învățare. Necesitățile educaționale suplimentare pot fi: adaptarea curriculară realizată de profesorul itinerant și de sprijin împreună cu cadrele didactice, strategii didactice diferențiate prin utilizare de fișe de lucru și fișe de evaluare individualizate, demers didactic individualizat/personalizat, utilizarea de caractere mărite, terapie logopedică etc. Deficiențele/Afectările, respectiv dizabilitățile care presupun necesități educaționale suplimentare sunt cele senzoriale, mintale, psihice și asociate, precum și dizabilitățile fizice - motorii și neuromotorii - care împiedică scrisul în mod permanent. Deficiențele/Afectările, respectiv dizabilitățile somatice și HIV/SIDA nu presupun necesități educaționale suplimentare, la fel și bolile rare fără tulburări psihice;
- 6) **planul de servicii individualizat** reprezintă un instrument de planificare a serviciilor psihoeducaționale și a intervențiilor necesare asigurării dreptului la educație, precum și în

vederea abilitării și reabilitării copiilor/elevilor/tinerilor orientați școlar și profesional de COSP.

Informații prezentate de Prof. consilier Gavriluț Doina
Prof. învă. primar Pușcașu Maria-Anca

Prezentăm explicațiile oferite de CJRAE Alba pentru completarea planului de servicii individualizat pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice care-l concep.

I.3 PRECIZĂRI PRIVIND ÎNTOCMIREA PLANULUI DE SERVICII INDIVIDUALIZAT (PSI) PENTRU ELEVII CU CES (CONFORM ORDINULUI COMUN 1985/5805/1305 DIN 2016)

Prof. Nicoară Dana, director CJRAE Alba, președinte COSP Alba

Elaborarea proiectului planului de servicii individualizat se face de către responsabilul de caz servicii psihoeducaționale, astfel:

a) pentru copiii pentru care s-a emis certificat de orientare școlară înainte de începerea cursurilor la nivelul pentru care s-a emis, în termen de 30 de zile de la începerea frecventării cursurilor. Acest lucru este valabil și pentru copilul aflat în situație de repetenție sau de transfer într-o altă clasă/ unitate de învățământ.

b) pentru copiii care frecventează cursurile unei unități de învățământ, în termen de 30 de zile de la numirea responsabilului de caz servicii psihoeducaționale;

Numirea responsabilului de caz servicii psihoeducaționale se face de către directorul unității de învățământ unde este încadrat, în termen de 5 zile de la primirea certificatului de orientare școlară și profesională.

În situația în care responsabilul de caz este un cadru didactic titular, numirea acestuia se face pe întreaga perioadă de valabilitate a certificatului de orientare școlară și profesională.

În condițiile în care responsabilul de caz servicii psihoeducaționale este un cadru didactic suplinitor, numirea acestuia se va face până la finalul anului școlar.

Înainte de expirarea perioadei pentru care a fost numit responsabilul de caz servicii psihoeducaționale poate fi înlocuit doar în situația în care nu își mai desfășoară activitatea cu elevul pentru care a fost desemnat responsabil de caz servicii psihoeducaționale.

Atribuțiile responsabilului de caz servicii psihoeducaționale în **etapa de planificare**:

a) elaborarează proiectul planului de servicii individualizat (PSI), în cel mai scurt timp de la încheierea evaluării și de comun acord cu SEOSP, părinții/ reprezentantul legal și copilul, în raport cu vârsta, gradul său de maturizare și tipul dizabilității realizând următoarele activități:

1. identifică serviciile și intervențiile necesare, precum și termenele de realizare în acord cu rezultatele evaluărilor;

2. identifică capacitatea și resursele de care dispune unitatea de învățământ, familia și comunitatea pentru a pune în practică planul;

3. se asigură că serviciile și intervențiile recomandate răspund nevoilor reale și priorităților copilului și ale familiei sale;

4. se asigură că familia și copilul au acces efectiv la serviciile și intervențiile recomandate;

5. identifică persoanele responsabile în furnizarea serviciilor și intervențiilor, trecând în PSI numele complet și datele de contact ale acestora; în cazul în care nu se identifică persoana responsabilă, se trece reprezentantul legal al furnizorului de servicii, urmând ca persoana responsabilă să fie comunicată ulterior, la prima reevaluare a cazului;

6. finalizează proiectul PSI cu consultarea SEOSP,

a) stabilește prioritățile în ordinea acordării din PSI;

b) transmite proiectul PSI avizat de directorul unității de învățământ unde este încadrat direct la COSP, în cazul primei orientări, sau la SEOSP, pentru a fi inclus în dosarul care se înaintează COSP în cazul reorientării;

c) comunică proiectul PSI aprobat/avizat directorului unității de învățământ de masă unde este înscris copilul;

d) transmite persoanelor responsabile din PSI procedurile necesare pentru monitorizarea planului.

Atribuțiile responsabilului de caz servicii psihoeducaționale în **etapa monitorizării** cazului sunt următoarele:

a) urmărește furnizarea beneficiilor, serviciilor și intervențiilor pentru copil și familie prin realizarea următoarelor activități subsumate;

1. menține legătura cu copilul, părinții/reprezentantul legal și profesioniștii numiți responsabili în PSI prin orice mijloace de comunicare;

2. verifică începerea furnizării beneficiilor, serviciilor și a intervențiilor cuprinse în PSI cu părinții/reprezentantul legal și profesioniștii;

3. colectează informațiile legate de implementarea PSI;

4. identifică la timp dificultățile de implementare a PSI și le remediază împreună cu părinții/reprezentantul legal și profesioniștii;

5. mediază relația dintre părinți /reprezentantul legal și profesioniștii atunci când este cazul;

6. organizează ședințe de lucru cu profesioniștii sau întâlniri cu familia pentru identificarea soluțiilor de remediere atunci când este cazul;

7. evaluează gradul de satisfacție al beneficiarului și al familiei sale cu privire la progresele realizate de copil și modul de implementare al PSI;

b) reevaluează periodic PSI;

c) propune revizuirea PSI dacă acest lucru se impune și, implicit, a contractului cu familia, după caz;

d) înregistrează permanent informațiile, progresele, evoluția cazului în dosarul copilului;

e) înaintează PSI revizuit COSP pentru avizare;

f) propune SEOSPreevaluarea complexă înainte de expirarea termenului legal, bine motivată și documentată;

g) transmite informația monitorizată către părțile implicate și interesate, profesioniștii, copil și familie;

h) explică familiei/reprezentantului legal clauzele contractuale din Contractul cu familia

Completarea proiectului planului de servicii individualizat se realizează în raport cu orientarea școlară spre învățământul de masă sau cel special conform modelului anexat, care nu va fi modificat prin adăugarea sau ștergerea rubricilor. În rubricile în care sunt specificate servicii care nu se pot acorda se barează.

Completarea proiectului planului de servicii individualizat va respecta următoarele:

Drepturi/beneficii de asistență socială pentru copiii cu CES (conform ART. 51 alineat (2), prevăzute de Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare)

Copiii și tinerii cu cerințe educaționale speciale, școlarizați în unitățile de învățământ special sau de masă, beneficiază de asistență socială constând în asigurarea alocației zilnice de hrană, a rechizitelor școlare, a cazarmamentului, a îmbrăcăminte și a încălțăminte în cuantum egal cu cel pentru copiii aflați în sistemul de protecție a copilului, precum și de găzduire gratuită în internate sau centrele de asistare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale din cadrul direcțiilor generale județene/a municipiului București de asistență socială și protecția copilului.(sunt precizate în modelul planului de servicii).

Pentru copiii/elevii/tinerii care beneficiază de o măsură de protecție specială (se află în plasament la un centru de plasament/la un asistent maternal/în familia extinsă/altă persoană sau au instituită tutelă) la **Drepturi/beneficii de asistență socială pentru copiii cu CES** se va menționa: ”Beneficiază de măsura de protecție specială de”(se precizează măsura de protecție și persoana sau instituția desemnată pentru aceasta).

- **Tipul de serviciu/intervenție:** se completează doar acele servicii de care are nevoie copilul/elevul/tânărul și care se pot acorda, conform planului cadru/serviciilor disponibile/serviciilor prevăzute în Certificatul de orientare școlară, în funcție de tipul de orientare școlară de care beneficiază elevul (învățământ de masă/ clasă specială/învățământ special/școlarizare la domiciliu).

- **Instituția responsabilă:** se precizează instituția în care este angajată persoana/persoanele care furnizează serviciul (cadre didactice – Unitatea de învățământ, consilieri școlari, logopezi – CJRAE Alba, profesor de sprijin –CSEI Alba Iulia). Pentru copiii cu certificat de handicap gradul grav pentru care se prevede facilitator pe coloana ”Instituția responsabilă” se va preciza ”familia”.

- **Obiectivele:** pot fi precizate obiective care sunt formulate în termeni ce vizează performanțele, competențele, abilitățile pe care cadrul didactic/ consilierul/..... consideră că elevul poate să le achiziționeze/dezvolte în perioada de valabilitate a certificatului (de ex. dezvoltarea....., consolidarea....., însușirea....., exersarea.....).

- **Data de începere:** se precizează ”Data aprobării în COSP”

- **Perioada de acordare a serviciului:** Se precizează ”Pe toată perioada de valabilitate a Certificatului de orientare școlară” dacă se consideră că serviciul este necesar pe toată perioada de valabilitate a certificatului de orientare școlară sau se precizează o perioadă exactă (de ex.: ”Clasa, anul școlar), dacă se consideră că serviciul este necesar pe o perioadă determinată.

Reevaluarea obiectivelor din planul de servicii individualizat are loc semestrial pentru copiii ale căror certificate de orientare școlară și profesională au termen de valabilitate 1 an școlar și anual pentru copiii ale căror certificate au termen de valabilitate pe nivel de învățământ.

În situația în care în urma reevaluării se constată regresul situației copilului sau dificultăți de implementare a planului care nu se pot remedia se revizuieste planul.

- **Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact):**

Servicii educaționale: se precizează cadrele didactice de la toate disciplinele la care elevul are dificultăți și care trebuie să întocmească pentru acesta **planuri de intervenție personalizate (PIP) și programa adaptată** a disciplinei (și datele de contact), de ex.: geografie – prof., date de contact.

Menționarea datelor de contact este obligatorie, fie că sunt datele de contact ale unității de învățământ, fie datele personale, dacă persoanele vizate sunt de acord. Planul de intervenție personalizat se întocmește pentru toate disciplinele unde copilul/elevul/tânărul are dificultăți, nu doar pentru matematică și limba română.

Pentru restul serviciilor se precizează numele și datele de contact ale persoanei care le furnizează.

Asigurare transport (dacă este cazul): se precizează persoana desemnată la nivelul școlii ca responsabil pentru transport.

Pentru copiii cu certificat de încadrare în gradul de handicap grav cu asistent personal este obligatorie prezența facilitatorului (art. 64 alin. 4 din OAP 1985/5805/1305 din 2016. În acest caz la persoana responsabilă se trec numele, calitatea (mama/tata/persoană desemnată) și datele de contact ale acesteia. Dacă, la nivelul unității de învățământ, se constată că prezența facilitatorului nu este oportună, școala va transmite, odată cu proiectul planului de servicii individualizat, o adresă prin care va motiva absența facilitatorului pentru un copil cu certificat de încadrare în gradul de handicap grav cu asistent personal.

Proiectul planului de servicii individualizat întocmit, înregistrat și asumat prin semnătură de către responsabilul de caz și avizat de către directorul unității de învățământ unde este încadrat, este transmis la Comisia de Orientare Școlară și Profesională spre aprobare.

Orice modificare în planul de servicii psihoeducaționale atrage după sine revizuirea planului și transmiterea lui la Comisia de Orientare Școlară și Profesională pentru a fi aprobat.

I.4 CUM ABORDĂM ELEVII CU CES INTEGRAȚI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ?

Prof. psiholog Gavriluț Doina

La nivelul școlilor sunt tot mai mulți elevi cu CES integrați la nivelul ciclului primar și gimnazial. Cele mai frecvente deficiențe sunt cele mintale, elevi care au tulburări din spectrul autist, întârzieri în dezvoltarea limbajului expresiv, hiperchinetism cu deficit atențional. Majoritatea elevilor cu CES provin din medii subculturale, nestimulative, cu nivel socio-economic scăzut, părinți cu grad de școlarizare scăzut, motivație slab dezvoltată pentru școală,

Activitățile de integrare sunt realizate prin aplicarea planurilor de servicii: plan de intervenție personalizat, adaptare curriculară, monitorizarea evoluției elevului, activitate în echipă multidisciplinară (profesori, consilier, logoped). Părinții sunt consiliați pentru acceptarea diagnosticului, cunoașterea copiilor, continuarea activității de la școală, susținerea emoțională a copiilor, colaborarea cu alți specialiști, asumarea corectă a rolului de părinți.

Voi prezenta caracteristicile și capacitățile elevului aflat în stadiul operațiilor concrete și apoi caracteristicile inteligenței și capacitățile de învățare pentru deficitul de intelect.

Pentru un elev care are intelect normal, vârsta cronologică și vârsta mentală este aceeași sau apropiate, iar caracteristicile și capacitățile sale sunt următoarele:

Vârsta	Etapa psihogenetică	Caracteristicile inteligenței	Capacitățile de învățare de care dispune copilul
6-7 – 11-12 ani	Stadiul operațiilor concrete	-concepțe “concrete” -clasificări “concrete” -serieri “concrete” -operații aditive și multiplicative de elemente și relații concrete -conservarea invarianților fizici (conservarea cantității, a lungimilor, a greutateii, a volumului) -capabil de inferențe tranzitive -începutul capacității deductive -deci, gândirea are caracteristicile unui sistem cu o mobilitate restrânsă, fără o generalitate largă din punct de vedere logic. Raționamentul nu poate depăși concretul imediat (sau reprezentarea acestuia), decât din aproape în aproape, elevul nu întrevede alternativele posibile, deoarece “catalogul posibilului” este calchiat de datele concrete nemijlocite	-elevul poate să învețe orice cu condiția ca tot ce i se explică să-i fi fost demonstrat concret-logic sau să facă el însuși “experiențele” necesare -elevul “descoperă” adevărurile “ascunse”, dincolo de “ceea ce se vede”, parcurgând o cale acțional-logică
După 11-12 ani	Stadiul “preformal” (Nassefat, Longeot) urmat de	-trecerea de la operațiile concrete la operațiile “propoziționale”	

Caracteristici ale gândirii concrete: *între 6-7 ani și 11 ani:*

- **percepția** lucrurilor rămâne încă globală, „văzul se oprește asupra întregului încă nedescompus”, lipsește dubla mișcare rapidă de disociere-recompunere comparația reușește pe contraste mari, nu sunt sesizate stările intermediare;

- domină **operațiile concrete**, legate de acțiuni obiectuale (ex. o inferență tranzitivă $A=B$, $B=C \Rightarrow A=C$ este realizată pe materiale concrete, dar nu o regăsim pe un material pur verbal cu același conținut);
- apariția ideii de invarianță, de conservare a cantității, a greutateii, volumului etc. (ex. experiența de transvasare);
- apare reversibilitatea sub forma inversiunii și a compensării;
- putere de **deducție imediată**: poate efectua anumite raționamente de tipul „dacă ... atunci”, cu condiția să se sprijine pe obiecte concrete sau exemple; nu depășește concretul imediat decât din aproape în aproape, extinderi limitate, asociații locale;
- intelectul cu o singură pistă” ,nu întrevește alternative posibile;
- prezența raționamentului progresiv: de la cauză la efect, de la condiții spre consecințe.

Fără a asimila un copil deficient mintal cu un copil normal care are o vârstă mai mică, arătăm orientativ diferența dintre vârsta cronologică și cea mentală la acești elevi. Menționez că la elevii cu deficiență mentală unele aspecte ale activității sale psihice sunt dezvoltate sub limită, iar altele peste limita atinsă de copilul normal de aceeași etate mentală.

Pentru elevii cu deficiență mentală caracteristicile gândirii și stilul de învățare ”contra-productiv” pot fi prezentate astfel:

Vârsta	Vârsta mentală (orientativ)	Caracteristicile gândirii	Stilul de învățare contra-productiv
6/7-11 ani	3/4-8/9 ani	<ul style="list-style-type: none"> - viscozitate a gândirii; - Caracter pronunțat concret cu posibilități reduse de generalizare; - Realizează construcții operatorii simple, dar neîncheiate; - Pronunțată tendință de stereotipie; - Înțelegerea relațiilor cauzale și a legilor generale dintre fenomene rămâne incompatibilă; - Capacitate scăzută de abstractizare; - Algoritmi reduși pentru rezolvarea de probleme; - În strânsă legătură cu dezvoltarea gândirii este dezvoltarea limbajului așa încât întâlnim dificultăți de vorbire, vocabular sărac și imprecis. 	<ul style="list-style-type: none"> -folosirea frecventă a strategiilor de evitare în fața unor provocări cognitive; - dificultatea legării informației într-un tot unitar; - folosirea mai puțin eficientă a strategiilor de rezolvare de probleme; -pierderea deprinderilor achiziționate anterior; - incapacitate de consolidare a noilor deprinderi; - refuzul frecvent de a lua inițiativa în învățare.

Din punct de vedere psihologic, deficiența mintală nu constă în tulburarea dezvoltării unei singure funcții, ci ea este mai degrabă o unitate de deficiențe în care deficitul intelectual ocupă locul central. Astfel, prezența permanentă a unei serii de tulburări senzoriale, de limbaj, de activitate, alături de deficitul intelectual se consideră a fi simptome cu o mare valoare diagnostică a deficienței mintale..

Pe lângă criteriul funcționării intelectuale al doilea este deficitul comportamentului adaptativ, se referă la existența la persoana evaluată a unor limitări semnificative, în raport cu normele de maturitate, învățare, autonomie personală și/sau de responsabilitate socială, stabilite pentru grupa sa de vârstă și cea culturală.

Actualmente, se acreditează din ce în ce mai mult concepția conform căreia deficiența mintală nu constă doar în tulburarea inteligenței, ci a întregii personalități, nivelul scăzut al inteligenței fiind doar un simptom al dezvoltării psihice generale.

La nivelul școlii sunt și elevi care prezintă tulburări de învățare (TSI). Cu aceștia cadrele didactice desfășoară activități remediale, compensatorii, iar în cabinetul psihopedagogic desfășoară activități recuperatorii, compensatorii folosind programe pentru predislexie sau dislexie.

Un ”îndrumător” eficient pentru TSI este ordinul 3124 din dec. 2016, care cuprinde terminologia specifică, intervenția specifică pentru TSI și anexa care prezintă măsurile compensatorii (art.20 a) computer/tableta cu software - sintetizator vocal, care transformă tema de citire într-o temă de ascultare; b) aparat de înregistrare care permite elevului să își completeze notițele în timpul lecției (tableta, reportofon etc.), cu respectarea prevederilor legale în vigoare; c) hărți mentale, mape conceptuale ale unității de studiu; d) manuale și cărți în format digital (audio-book);e) dicționare, vocabulare digitale;f) tabele cu: lunile anului, anotimpurile, zilele săptămânii, alfabetul, formule, definiții etc.;g) texte cu imagini, sinteze, scheme;h) prezența cadrului didactic care să citească itemii textului din manual, sarcinile de rezolvat, chestionarele cu răspunsuri multiple; i) computer cu program de scriere video, cu corector ortografic, care permite realizarea unor texte suficient de corecte fără un efort suplimentar de recitare și de corectare a eventualelor greșeli; j) software pentru realizarea hărților mentale, mape conceptuale; k) fotocopii adecvate ale unității de studiu; l) dicționar digital (sub forma de tabletă sau pe computer); m) calculator care să faciliteze operațiile de calcul; n) alte instrumente tehnologice mai puțin evolute, cum ar fi tabela pitagoreică, de măsuri, tabel cu formule matematice, scheme conceptuale etc.; o) altele, la decizia cadrului didactic.) , de dispensare și modalitățile adaptate de evaluare.

I.5 IMPACTUL TULBURĂRILOR DE LIMBAJ ASUPRA DEZVOLTĂRII COPILULUI

Prof. psiholog/logoped Gavriluț Doina
Prof. învă. primar Bălău Mirela

Limbajul se află în strânsă interdependență cu celelalte fenomene și procese psihice. Tulburările de limbaj au impact asupra dezvoltării copilului în funcție de tipul tulburării, gradul de afectare, momentul intervenției logopedice, mediul în care trăiește copilul.

Vom realiza o prezentare a impactului tulburărilor de limbaj la nivelul dezvoltării cognitive, emoționale și sociale a copilului.

Dezvoltarea copilului	Impactul observat
Dezvoltarea cognitivă	<p>Înțelegerea cuvintelor conturează clar imaginea <u>perceptivă</u> și antrenează memoria semantică, reprezentările și gândirea.</p> <p><u>Percepțiile și reprezentările</u> dacă sunt verbalizate dobândesc semnificație</p> <p><u>Gândirea</u>- Procesul învățării limbajului se realizează concomitent cu procesul gândirii. Cuvântul este instrumentul gândirii.</p> <p>În stadiul operațiilor concrete (7-11 ani) copiii încep să aplice regulile logice operațiilor de transformare a informațiilor pentru rezolvarea problemelor cu care se confruntă și în absența limbajului transformarea informațiilor devine dificilă.</p> <p>Operațiile gândirii analiza, sinteza, comparația sunt îngreunate dacă limbajul expresiv nu este dezvoltat.</p> <p>Înțelegerea –funcția esențială a gândirii, care determină gradul de conștientizare a lumii se realizează prin combinarea informațiilor acumulate, la formarea de rețele semantice, la sistemul ierarhizat al noțiunilor.</p> <p>Formulările verbale sunt garanția <u>memoriei</u> de lungă durată</p> <p>.Dezvoltarea memoriei logice și voluntare presupune asociații de tip cauzal, duce la învățarea autentică. Denumind obiecte, fapte și fenomene se creează un sistem de legături care contribuie la formarea memoriei semantice.</p> <p><u>Imaginația</u> nu poate fi posibilă în absența limbajului deoarece el permite evocarea selectivă a ideilor și reprezentărilor.</p> <p>În combinatorica imaginativă cuvintele apar ca ”vehiculatoare” de imagini ce vor fi supuse unor combinații imaginative. Noul, rezultatul construcției mentale, se realizează pe baza elementelor deja existente cu ajutorul limbajului.</p>
Dezvoltarea proceselor reglatorii	<p><u>Atenția voluntară</u>, este superioară atenției involuntare, prin mecanismele sale de producere și prin efectele ei asupra vieții omului. Un rol important în declanșarea ei, revine mecanismelor verbale prin care se ia decizia de a fi atent, se stimulează și se focalizează atenția.</p> <p>Vorbirea și scrisul presupun deprinderi motorii complexe, dar și o conduită atență și voluntară.</p> <p>Limbajul oral și scris se dezvoltă treptat și presupune respectarea unor reguli de comunicare.</p> <p>Verbalizarea permite definirea <u>motivelor</u> și departajarea dintre motive și scopuri. Însăși <u>voința</u> apare ca proces de reglaj verbal.</p> <p>Dezvoltarea limbajului facilitează exteriorizarea și transmiterea ideilor și trăirilor subiective complexe prin intonație, ritmul vorbirii, pauze, accente, mimică, gestică; Detensionarea nervoasă,</p>
Dezvoltarea emoțională	

	<p>cathartică se realizează tot prin intermediul limbajului.</p> <p>Recunoașterea emoțiilor, denumirea lor, a trăirilor specifice cu ajutorul limbajului ajută copilul să-și organizeze viața afectivă.</p> <p>Dezvoltarea capacităților de control voluntar al emoțiilor se face prin intermediul limbajului intern. Pe măsura constituirii sale , limbajul intern îndeplinește funcții de anticipare, proiectare, conducere dinăuntru și de coordonare a limbajului oral și scrierii. Atunci când limbajul intern nu este suficient dezvoltat, când elevul nu este capabil să-l folosească productiv apar emoții precum furia,teama.</p>
Dezvoltarea socială	<p>Limbajul are un rol important în procesul de socializare, anume evoluția de la limbajul egocentric la limbajul socializat. Pentru a se face înțeles copilul elimină ceea ce este prea individual, personal, afectiv și se vede nevoit să se exprime clar și precis.</p> <p>Semnificațiile unui cuvânt sunt în funcție de experiența individului, ele sunt corelate cu ale societății, vocabularul condensând experiența copilului.</p> <p>În tulburările de limbaj, de la cele mai simple dislalii până la balbism sau întârzieri în dezvoltarea limbajului expresiv, comunicarea cu ceilalți, în grup este afectată. Copilul simte frustrarea imposibilității transmiterii nevoilor, a faptului că nu este înțeles și atunci apar afectele, comportamente indezirabile , stimă de sine scăzută, iar integrarea socială se realizează cu dificultate.</p> <p>Limbajul îndeplinește un rol deosebit de important, el fiind un fel de ax al sistemului psihic care face posibil fenomenul de conștiință.</p>

I.6 INTEGRAREA ÎN ȘCOALA DE MASĂ A ELEVILOR AUTIȘTI

Prof. psiholog Gavriluț Doina

O provocare a școlii, familiei, cadrelor didactice și a specialiștilor este integrarea în școlile de masă a elevilor care au diagnosticul ”tulburare din spectrul autist”(TSA). Pentru a realiza incluziunea acestor copii munca în echipa multidisciplinară, comunicarea eficientă dintre membrii echipei implicarea familiei și a specialiștilor sunt ”secretul” reușitei. Când spun reușită mă gândesc la progresul personal al fiecărui elev, la pașii mici care se văd, la pregătirea pentru acțiuni viitoare.

Vom prezenta un studiu de caz al unui elev integrat în școala de masă, care în prezent are rezultate foarte bune la achizițiile cognitive, medii la cele emoționale ,iar la cele sociale tinde spre mediu. Prezent la toate activitățile școlare și extrașcolare, cu rezultate bune la evaluarea națională.

Elevul provine dintr-o familie de intelectuali, preocupată de educația și dezvoltarea elevului.La intrarea în școală prezenta:inteligență normală, gândire bazată pe elemente concrete, sesizează asemănările și deosebirile, realiza asocieri fără criterii logice. Memoria bună, în special

cea de scurta durată.Limbaj expresiv puțin dezvoltat: răspunde în cuvinte,întrebări stereotipe scurte, răspunde la salut numai dacă este întărit adecvat. Autostimulare prezentă- rar țipete, plimbări du-te vino.

Echipa multidisciplinară a fost formată din terapeut specialist care a făcut și evaluările periodice, psiholog clinician, psiholog școlar,kinetoterapeut, profesor pentru învățământ primar,profesorul de sport, mama elevului. În clasa pregătitoare mama a fost persoana care l-a însoțit la cursuri și tot ea a facilitat comunicarea în cadrul echipei ducând dosarul, fișa de transmitere a informațiilor la persoana care desfășura activitatea, asigurându-se că este completată.

Ne-am axat pe adaptarea la mediul școlar, dezvoltarea limbajului și comunicării, identificarea întăririlor care favorizează interacțiunea cu ceilalți, cereri, implicarea în activități, adaptabilitatea.

Modelul de fișă folosit pentru transmiterea informațiilor de la un membru la altul este acesta:

CJRAE ALBA

Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

Echipa multidisciplinară:

Părinte.....

Prof. psiholog

Prof./PIP.....

Prof.sport.....

Psiholog clinician.....

Nume și prenume elev.....

Certificat SEOSP nr.....din.....

Clasa.....

FIȘĂ DE EVALUARE CONTINUĂ

data	activitatea /obiectivul de învățare	stimulii preferați/ întăririle	criterii minimale de progres	dificultăți	recomandări	semnătură

Dacă evaluarea pentru dezvoltarea abilităților de comunicare, matematice, dezvoltarea limbajului, evaluarea a fost realizată de terapeuții specialiști ABA folosind grila ABLLS – Assessment of Basic Language and Learning Skills - pentru integrarea școlară am creat un program în care am stabilit itemi, iar pentru fiecare item am identificat comportamentele dezirabile care urmau a fi dezvoltate. Săptămânal echipa stabilea care sunt comportamentele (2-3 la început, 4-5 mai apoi) ce urmau întărite pentru a fi dezvoltate, consolidate.

Evaluarea integrării școlare

Elev.....

Item	Comportamente observate	Data													
Se supune regulilor clasei	Respectă pauzele ascultă prof. în ore Raspunde când este provocat; Ridică mâna ca să răspundă; Respectă locul în bancă;														
Se uită la înv. la momentele potrivite	Priveste spre inv. Priveste la tabla , planse, Priveste manualul la cerere Isi mută privirea de la tabla în caiet Îsi mută privirea de la caiet la tablă, plansă; Priveste spre persoana care vorbește;														
Îndeplinește indicațiile date individual	Scoate caietul, cartea, Scoate pixul roșu, creioanele colorate; Corectăm tema respectă cerințele; Urmărește succesiunea etapelor; Bifează potrivit; Identifică exercițiul corect, greșit; Se concentrează pe fișele de lucru date.														
Îndeplinește cerințele date grupului	Identifică exercițiul din manual, caiet; Respectă ordinea la citirea în lant, Respectă ordinea la citirea pe sărite; Își așteaptă rândul; Vine la tablă, plansă când este solicitat														
Reacții în activitatea în grupuri mici	Observă ce fac ceilalți copii și îi imită; Se joacă adecvat cu copiii; Respectă regulile grupului; Așteaptă răbdător când e cazul; Împarte materialele cu alți copii; Stă împreună cu alți copii, nu se izolează;														
Îndeplinește activități de rutină fără să fie atenționat	Își pune hainele în cuier; Își scoate singur cărțile, caietele; Își pune ghizdanul la loc; Își aranjează lucrurile														

	pe bancă; Păstrează ordinea în bancă; Folosește lucrurile proprii;																		
Verbalizare	Răspunde la întrebări în prop. din 3 cuvinte; Duce la bun sfârșit un dialog; Răspunde la întrebările colegilor privindu-i; Recită în grup; Recită singur; Se exprimă clar, logic; Inițiază dialogul, jocul.																		

Program realizat de Prof. psiholog: Doina Gavriliuț

Evaluarea va fi realizată de : prof. psiholog, învățător, mama (umbra), profesorii care predau la clasă.

Cum realizăm cotarea?

Gradare 1 2 3. Considerăm **1** când este raport de $\frac{1}{4}$; $\frac{5}{20}$ (5 comportamente desirabile din 20 realizate) ; **2** când este raport de $\frac{1}{2}$; $\frac{10}{20}$; **3** când este raport $\frac{1}{1}$; $\frac{20}{20}$; Cum notam?
Exemplu: răspunde când este provocat 2(12XI).

Pentru aplicarea programului și realizarea evaluării am folosit întăririle pozitive de cele mai multe ori, sistemul de puncte acumulate și transformate apoi în recompense (reacționa la dulciuri, pauză, activitate preferată). Au apărut și comportamente nedorite - agitația când i se solicita o sarcină cu dificultate crescută, așa încât am folosit întărirea diferențiată: comportamentul 1 , agitația, extincție (ignorare) și am întărit comportamentul 2, angajarea în sarcină, rezolvarea fiecărui item, cu întăriri adecvate ”Mai întâi itemul 1”, ”Bravo!”, ”Vezi că poți!”, ”Finalizează sarcina și urmează pauza!”.

Împărțirea sarcinii în itemi mai mici (tăiem elefantul în bucăți), ordonarea activităților (mai întâi, apoi), pregătirea pentru o sarcină, activitate înaintea desfășurării ei, urmărirea și marcarea itemilor efectuați, întărirea pozitivă adecvată au ajutat în dezvoltarea comportamentelor dorite.

Pentru itemul ”**Indeplinește indicațiile date individual**” voi prezenta activități desfășurate în cabinetul psihopedagogic, de învățătoare și de mamă.

În cabinetul psihopedagogic activitățile de sortare, ordonare pentru completarea ”cărții personale” (cine sunt eu, familia mea, activitățile mele, clasa mea, colegii mei, prietenii mei, emoțiile mele, orașul în care locuiesc...) precum și formularea corectă de cereri, adresarea de întrebări pornind de la cine?, ce?, unde?, când? ...au ajutat în concentrarea pe sarcină. Jocul ”Turnul instabil” folosit la început ca moment în activitate și mai târziu ca recompensă a ajutat la ”respecarea cerințelor”, ”urmărește succesiunea etapelor” și la anticiparea consecințelor logice, dezvoltarea motricității fine.

Acțiuni realizate de învățătoare - Pușcașu Maria-Anca

Pentru a-l integra pe R în clasă normală a fost nevoie de formarea unei echipe de lucru formată din psiholog, învățător, celelalte cadre didactice care predau la clasă (profesor de sport, de religie, de limba engleză) și mama elevului care urma să însoțească zilnic elevul la ore. Toți membrii echipei au făcut schimb de informații, au formulat recomandări fiecare în aria sa de specializare, conștienți de faptul că el are nevoie de oferirea unui cadru optim de pregătire și instruire în vederea asimilării unui minim de cunoștințe și deprinderi necesare integrării sociale.

În activitatea desfășurată la clasă am pornit ținând cont de ceea ce știa să facă elevul, am lucrat pe unități mici de învățare, am insistat și repetat aceeași temă folosind exerciții diversificate până când elevul și-a însușit-o. Sarcinile propuse spre învățare le-am simplificat, folosindu-mă de imagini, obiecte avute la îndemână. De asemenea după fiecare sarcină efectuată corect am folosit un sistem de recompense care funcționa la el(laudă, încurajări, aprecieri, folosirea unei etichete pentru autostimulare, ieșitul în pauză).

Ofer mai jos un exemplu de strategie utilizat pentru a-l determina să îndeplinească indicațiile date individual.

Obiectul: Matematică

Subiectul:----

- - *Ce oră avem, R.? (matematică)*
- - *Mai întâi scoate cartea, (R. scoate cartea), și caietul de clasă,.... de temă,... penarul. (R. se pregătește pentru începerea orei).*
- - *Te-ai descurcat bine, R!*
- - *Acum, ia pixul roșu pentru a corecta tema! (R. ia pixul și deschide caietul de temă).*
- Se face corectarea ca calitativă a temei cu ajutorul elevilor. R. este provocat la răspuns și insist să pună bifă la exercițiile rezolvate corect/ sau să corecteze ce e greșit cu ajutorul meu.
- Cât timp învățătorul realizează verificarea cantitativă a temei, elevii au de rezolvat o muncă independentă din culegerea de matematică.
- - *Acum, R., deschide culegerea la pagina x! (R. deschide culegerea) Și rezolvă exercițiul y pe culegere! ...Ai găsit?...Sus pe pagină! / al treilea de sus/ la mijlocul paginii, etc. (repet instrucțiunile din locul unde sunt în clasă ...după care, dacă nu se mobilizează, mă îndrept spre el pentru a-i indica ce are de făcut).*

În toate etapele lecției încerc să-l mențin *prezent* oferindu-i spijin:

- - *Haide, R., că poți!*
- - *Bun! Ai reușit să scrii 2 din 3! (propoziții/exerciții)*
- - *E bine! Continuă!*
- - *R. lucrăm în oră, ca să fii liber în pauză! (îi place pauza și atunci se mobilizează la activitate pentru a nu-i lua din pauză)*
- - *R., vino la tablă! (R. vine și rezolvă exercițiul dat.) Te-ai descurcat bine!*
- - *R., deschide manualul la pagina x! (R. deschide manualul). Acum notează tema!*
- - *R., ai făcut treabă bună azi! Bate palma!*

După trei ani de la sosirea în școală pot afirma ca elevul R. a înregistrat progrese pe toate planurile. El vine la școală, acceptă programul, activitățile și personalul, se simte confortabil în prezența colegilor și manifestă preferință pentru compania unora dintre ei. De asemenea s-a îmbunătățit comunicarea, exprimarea verbală, s-a redus hiperactivitatea și a început să susțină

contactul vizual pe o perioadă scurtă, și foarte important este faptul că nu mai este nevoie de prezența mamei, elevului crescându-i nivelul de independență școlară.

Elevul a fost îndrumat și urmărit permanent și toate observațiile notate. Regulat echipa de lucru se întâlnea pentru a discuta progresul elevului și a stabili noi direcții de acțiune.

Activități și acțiuni realizate de mama elevului

Pentru a integra un copil cu nevoi speciale în școala de masă presupune profesionalism, dăruire, curaj, comunicare și încredere.

Școala vine în întâmpinarea nevoilor noastre și reușim să facem pași importanți împreună.

Rolul mamei în clasă este de a focaliza atenția elevului spre doamna învățătoare (profesor sau coleg de clasă) folosind prompturi verbale și nonverbale.

Verbal - prin reformularea (transformarea frazelor în propoziții simple pentru a fi înțelese sensul)

-folosirea sinonimelor în cazul cuvintelor necunoscute

Nonverbale – prin direcționarea atenției folosind mișcări gestuale

Prompturile vin atunci când elevul nu prezintă reacție pozitivă imediată, indiferent de sarcină.

Ex.1

Î - Scoate cartea!

R nu scoate cartea în maxim 3 sec.

Î - Scoate cartea!

R nu are reacție sau se foiește

M- R ,scoate cartea de matematică!

R nu scoate cartea de matematică.

M îi direcționează atenția vizuală și tactilă spre cartea menționată.

R reușește că ducă la bun sfârșit sarcina dată.

Ex.2

Î - Scoate cartea!

R nu scoate cartea în maxim 3 sec.

Î - Scoate cartea!

R nu are reacție sau se foiește

M- R ,scoate cartea de matematică!

R scoate cartea de matematică.

Ex.3

Î - Scoate cartea!

R scoate cartea în maxim 3 sec

M- Perfect! sau Bravo!

Rolul mamei în cabinetul psihopedagogic este aceea de aduce la cunoștință specialistului dificultățile în procesul de învățare a elevului. Profesorul psiholog mă ajută să găsesc soluții aplicabile pentru eficientizarea procesului de învățare atât la școală cât și acasă.

Rolul mamei continuă acasă prin punere în practică a tot ce a învățat la școală. Aceasta se realizează prin efectuarea temelor de casă, prin citirea notițelor și sintetizarea cunoștințelor.

Ex.1

M – Ai teme?

R- Da.

M- La ce?

R – Mai întâi la matematică.

M – Faci singur?

R – Da!

M- Bine R!

Unde apare siguranța copilul dorește să fie independent, are încredere în forțele proprii.

Ex.2

M – Ai teme?

R- Da.

M- La ce?

R – La comunicare.

M – Faci singur?

R – Nu! Cu mami.

M- Bine R!

Unde apare nesiguranța copilul dorește să fie ghidat, ajutat și chiar protejat.

Periodic persoanelor implicate se întâlnesc. Se semnalează reușitele, eșecurile, încercările și metodele de aplicare. Se trasează noi obiective, menținere obiectivelor curente (după caz), se caută soluții pentru transformarea eșecului în reușită, se fac schimb de informații și se trasează linia de aplicare a următorilor pași.

”În fiecare zi învăț de la copiii mei mai mult decât învaț ei de la mine” (Cristian Țopescu)

Folosind munca în echipa multidisciplinară, acceptarea necondiționată a elevului, comunicarea periodică, sinceritatea și autenticitatea, profesionalismul și dorința de reușită, direcționarea acțiunilor spre binele copilului și evoluția acestuia pot duce la rezultate în munca de integrare a elevilor cu autism.

II. COMPETENȚE ȘI EXPERIENȚE DOBÂNDITE PRIN CURSURILE DE FORMARE

II.1 INTEGRAREA ȘI INCLUZIUNEA DIN PERSPECTIVA MOBILITĂȚII ERASMUS+

Prof. învă. primar Corbean Adela Ana

Cursul **Designing Inclusive Educational Environments**, la care am participat în Barcelona s-a referit la procesul de incluziune, apărut din necesitatea de a răspunde nevoilor diverse ale tuturor elevilor, prin creșterea participării la învățare, la activitățile culturale și ale comunității și reducerea excluziunii din orice formă de educație. Indexul trimis de formatoare prezintă cele mai detaliate explicații despre cum trebuie să arate o școală incluzivă. El a fost tradus în 40 de limbi.

S-au dezbătut aspecte legate de diferențierea activității didactice (din punct de vedere al conținutului, al procesului de predare-învățare, al rezultatelor învățării și al mediului școlar – sala de clasă).

În procesul de diferențiere se ține seama de priceperile și abilitățile elevului, stilul lui de învățare, de experiența sa de cunoaștere și se pot folosi metode ca: „Știu-Vreau să știu-Am învățat”, metoda cardului de intrare/ieșire (care oferă profesorului informații despre nivelul de cunoștințe la care se află elevul).

Am înțeles că diferențierea curriculumului presupune mai multe tipuri de modificări legate de conținutul cunoașterii, de dificultatea conceptelor, de obiectivele propuse și metodele folosite în învățare (organizatorii grafici pentru definirea, clasificarea, descrierea, compararea noțiunilor, metoda grupurilor de experți, întocmirea contractului de învățare de către elev).

Despre diferențierea procesului instructiv-educativ am remarcat importanța modului în care profesorul planifică instruirea și în care organizează grupul de elevi, folosind metode active (metoda cubului, metoda meniului cu sarcini de lucru, metoda agendei, în care apar sarcini obligatorii, la alegere și sarcini opționale, metoda Think-Tac-Toe).

În diferențierea mediului școlar se recomandă realizarea unor centre de interes, a unor spații atractive, mijloace de suport și de refugiu pentru elevii cu cerințe speciale.

Pentru realizarea evaluării în mod diferențiat am învățat să apelăm la mijloace de tehnologie asistată în învățare (Edpuzzle, Socrative, Kahoot, Quizzlet Plickers).

În activitatea practică, la clasă am folosit metodele activ-participative și mijloacele de tehnologie asistată care contribuie la facilitarea învățării pentru fiecare elev. Dar acestea trebuie susținute cu mijloace compatibile nevoilor diferite de învățare ale fiecărui copil (laptop-uri, video-proiector, mobilier școlar modular, mentenanță pentru mijloacele electronice). De asemenea, acești copii beneficiază după un orar bine stabilit de ajutor de specialitate din partea profesorului de sprijin și a profesorului logoped și participă la activități remediale care să asigure realizarea obiectivelor propuse în planul de adaptare curriculară.

II.2. ACCEPTÂND DIVERSITATEA, PREVENIM VIOLENȚA

Prof.înv. primar Pușcașu Maria-Anca

A fi împreună este un început, a rămâne împreună este un progres, a lucra împreună este un succes.(Henry Ford)

Tema cursului *Erasmus* + la care am participat timp de 5 zile în Florența a fost despre diversitatea în clasele de elevi văzută ca și resursă de învățare și dezvoltare pentru toți, atât pentru fiecare elev cât și pentru educație și societate în ansamblul ei.

Proiectul a reunit profesori din mai multe țări europene și a avut ca scop oferirea unei imagini complexe și completă a fenomenului de discriminare și bullying în școală; de a ne prezenta eficiența anumitor metode în acțiunea de prevenire a conflictelor, de management al emoțiilor/conflictelor; de creștere a motivației pentru învățare a elevilor,

În cadrul cursului am conștientizat importanța dezvoltării la elevii a inteligenței emoționale ca un prim pas în prevenirea conflictelor; astfel am aflat despre utilitatea unor platforme KIVAS și ARVOKAS care oferă măsuri antibullying în școală, despre beneficiile exercițiilor de tip mindfulness. În opinia mea dascălii de pretutindeni încearcă să răspundă la întrebarea: *Ce îi(mai) motivează pe elevi să învețe?* Acest curs ne-a oferit exemple de bune practici de *proiecte bazate pe învățare*. Acestea, spre deosebire de proiectul simplu când li se spune ce au de făcut, pornesc de la o problemă reală de care elevii sunt conștienți și se întrebă ce pot **ei** să facă/ cum pot **ei** schimba ceva iar încercarea de a găsi o soluție constituie „motorul”, care pune în funcțiune nevoia lor de învățare.

Fiecare copil este unic și special, indiferent de etnie, origine, nevoi, dorințe, aspirații sau rezultate obținute. Pentru ca toți copiii să beneficieze de șanse egale și să-și dezvolte potențialul psihoindividual la maxim este nevoie să le stimulăm și valorificăm fiecare calitate observată și să apreciem fiecare efort pe care îl fac în dezvoltarea lor.

II.3 ABORDAREA MULTICULTURALITĂȚII ȘI A CLASELOR MIXTE

Prof. Gavriluț Doina

Am participat la cursul „Approaching Multicultural Issue and Mixed Ability Classes” desfășurat de International Training Center, la Praga, în perioada 12-16 august 2019 care a reunit participanți din Portugalia, Italia, Germania, Spania, Ungaria și România cu specializări diferite (profesor pentru educarea adulților, profesori pentru învățământul primar, profesori de limba engleză și franceză, geografie, matematică, educație pentru sănătate, psihologi) , iar unii funcții de conducere.

Diversitatea grupului a ușurat munca formatoarelor noastre Linda și Denisa, două tinere calde și pricepute care au abordat „multiculturalitatea” din două ipostaze: cea legată de globalizare, diversitate și unitate, dar și cea a valorilor și resurselor naționale.

Am descris „multiculturalitatea” așa cum a perceput-o fiecare grup, apoi prin discuții comune am trasat liniile directoare care ne ajută la clasă. Am identificat nevoile comune pentru elevi ,

părinți, cadre didactice și am stabilit rolurile cadrului didactic în condițiile claselor mixte. Abordarea conflictului cu valențele sale pozitive și negative a deschis noi perspective: cea a conflictului care poate fi folosit pentru a oferi conectarea cu alți oameni, reflectare asupra propriei persoane, compararea ideilor, ieșirea din zona de confort și obținerea plus valorii.

Educația multiculturală se referă la orice formă de educație sau predare care încorporează istoriile, valorile, credințele și perspectivele oamenilor din medii culturale diferite. La nivel de clasă, de exemplu, profesorii pot modifica lecțiile pentru a reflecta diversitatea culturală a elevilor dintr-o anumită clasă.

Putem realiza educația multiculturală și dezvolta abilități în clasele mixte prin:

1. varietatea subiectelor, metodelor de predare, focus, materialelor și activităților.
2. subiectele să fie abordate în funcție de stilurile de învățare, inteligență multiplă Gardner, simțuri (abordare multisenzorială)
3. Gruparea elevilor - Se utilizează o serie de modele de interacțiune din clasă elevii să lucrează în grup, în perechi și individual
- Grupările trebuie schimbate deseori, oferindu-le astfel elevilor posibilitatea de a lucra cu diferiți colegi, de a interacționa cu personalități diferite.
4. Luând în considerare interesul elevilor ,individualizare și tratare diferențiată;
5. Sarcinile obligatorii alternate cu cele opționale;
6. Realizarea unor instrumente utile în învățare: liste de termeni, harta minții.

Vă prezentăm un instrument util în proiectarea unei activități în clasele mixte:

Strategies for mixed ability classes	How exactly can we carry it out in our class? (e.g.: teaching methods, approaches and examples of good practice)	Examples from my own teaching practice:
Variety		
Open-endedness		
Language scaffolding		
Grouping		
Collaboration and discussions		
Taking students' interest into consideration		
Individualization		
Learning by doing, learning through experience		
Flexible classroom layout		
Flexible week schedule		

„Free hours“ to work on tasks selected by individual students		
Compulsory plus optional tasks		
Tasks to develop learning to learn competences		

În clasele mixte, și nu numai, întâlnim tot mai des rezistență la învățare. Cauzele acesteia sunt:

- **Imagine de sine slabă** - nu cred că pot învăța,

Orice feedback negativ confirmă doar ceea ce cred ei deja: nu sunt suficient de deștepți.

- **Teama de necunoscut** – le place să facă ceea ce știu deja;
- **Disjuncția dintre stilurile de învățare și cele de predare** ;
- **Irelevanța activității de învățare** pentru unii elevi;
- **Nivelul necorespunzător de învățare** –frustrați și supărați când nu înțeleg conținutul, predare rapidă,termeni necunoscuți;
- **Nu-i place profesorul** - comunicare defectuoasă, neacordarea feedback-ului.

Conflictele apar mai des în clasele mixte, iar modul de abordare al cadrelor didactice poate determina creșterea calității relațiilor dintre elevi.

Prezint un exercițiu, care poate fi realizat cu părinții, cadrele didactice, dar și cu elevii.
”Care sunt neplăcerile conflictului, dar frumusețea, partea pozitivă a acestuia?”

COMUNICARE ȘI CONFLICT

Frumusețea conflictului	Neplăcerile conflictului
Oportunitatea de a se conecta cu ceilalți; Descoperi puncte de vedere diferite; Compari ideile; Identificarea propriilor emoții; Oportunitate de reflectare asupra propriei persoane; Poziționarea în contexte diferite; Rezolvarea de probleme.	Oportunități de separare Distrugea relațiilor; Discriminarea; Manipularea; Risc de violență, agresivitate.

Folosind gândirea critică am răspuns la întrebări: „De ce Internetul?, Ce aduce nou în activitatea didactică? Cum putem să-l folosim productiv? Cum obținem efecte maxime?” Activitățile pe site-urile LEARNING APPS.ORG, ED.PUZZLE, STORYJUMPER, KAHOOT, QUIZZ.COM alături de întrebările socratice adresate de formatoare mi-au deschis noi

orizonturi, noi perspective de abordare a lecțiilor, claselor, cadrelor didactice, părinților, unităților școlare.

Emoții intense, trăiri speciale, noi contacte personale, cunoștințe, abilități, competențe noi, aplicarea principiului „life long learning” obținute prin proiectul Erasmus+ KA1 „Împreună reușim” într-un oraș cultural și-au pus amprenta asupra mea și mi-au oferit noi perspective de gândire și acțiune.

II.4 ABORDAREA METODELOR ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN CADRUL PROIECTELOR DE MOBILITATE ERASMUS+ KA1

Prof. Ciolan Lenuța-Nicoleta

Proiectele de mobilitate Erasmus+ -acțiunea cheie1 în domeniul educației școlare- sunt, în opinia mea, cea mai eficientă și productivă modalitate de formare a cadrelor didactice. Pe parcursul acestor formări se acumulează noi cunoștințe teoretice și practice, noi metode de predare-învățare, noi tehnici de evaluare, care aplicate la clasă, vor ajuta elevii să-și formeze și să-și dezvolte competențe.

În perioada 10-14 iunie 2019, am participat la un curs de formare continuă în cadrul **proiectului de mobilitate Erasmus+ ”Împreună reușim”**. Cursul, **”Spice Up Your Teaching-Methodology in Practice Today”**, a fost organizat de Executive Training Institute, **Malta** și a vizat îmbunătățirea metodelor de predare a limbii engleze. **Aplicarea metodelor activ-participative** în cadrul orelor de limba engleză duce la optimizarea procesului instructiv-educativ. Pe parcursul a cinci zile (21 de ore de curs) s-au desfășurat diferite activități metodice, care au avut drept scop: motivarea și încurajarea elevilor prin participarea la activități de comunicare orală, identificarea stilurilor de învățare și a inteligențelor multiple, **dezvoltarea abilităților de cooperare** pentru educația interculturală **implementând metode activ-participative**, utilizarea cântecelor și a muzicii în cadrul orelor de limba engleză, folosirea poveștilor, a video-urilor, a Internetului și activităților online, a dicționarelor și a rigletelor matematice (pentru consolidarea noțiunilor gramaticale) pentru a organiza activități de învățare cât mai complexe și atractive pentru elevi. Aceste metode pot fi adaptate și astfel folosite și în cadrul **educației incluzive**.

Într-o atmosferă plăcută și creativă, având un formator experimentat, prima zi de curs a fost dedicată unei discuții libere pe tema motivației în învățare, urmată de exerciții de încurajare a elevilor să participe la activități de comunicare orală. Vorbitul este una dintre abilitățile ce se dezvoltă cu dificultate, necesită timp și efort susținut atât din partea profesorului cât și al elevului.

Un alt subiect abordat în prima zi de curs a fost **”Stilurile de învățare ale elevului și inteligențele multiple”**. Fiecare elev are diferite stiluri și tehnici de învățare, iar acestea conduc și către inteligențe diferite. Este rolul profesorului să cunoască elevii din perspectiva aptitudinilor, a intereselor pe care ei le manifestă și să-i ajute pe să evolueze în conformitate cu potențialul lor. Plecând de la ceea ce știe elevul, profesorul **”prezintă problema”**, iar elevii **”găsesc soluția”**. **Învățarea prin rezolvarea de probleme** deschide calea spre căutare și descoperire, iar această

metodă poate fi des folosită în cadrul orelor de limba engleză pentru dobândirea unor noțiuni de gramatică, îmbogățirea vocabularului, dar și pentru elemente de cultură și civilizație.

O altă metodă prezentată în prima zi de curs și care poate fi aplicată cu succes în demersul didactic este **Știu-Vreau să știu-Am învățat**. În clasa a VII-a elevii studiază despre diferite țări, orașe, locuri într-un capitol intitulat "Famous Places". Pornind de la ceea ce știu deja despre o anumită țară (ex. Malta) elevii, în echipe, formulează întrebări la care se așteaptă să găsească răspuns pe parcursul lecției.

Activitățile desfășurate în cea de-a doua zi s-au referit la rolul și utilizarea expresiilor, dictării și a muzicii în procesul de învățare. Limba engleză este foarte bogată în colocații (collocation= sintagmă, îmbinare/ alăturare de cuvinte), iar predarea-învățarea lor este foarte importantă. Fiecare cuvânt poate apărea în combinații cu alte cuvinte, aceste combinații de cuvinte fiind dificil de redat dintr-o limbă în alta din cauza sensului diferit pe care îl are fiecare expresie față de cuvintele care o compun și a deosebirilor lexicale și gramaticale. Profesorul trebuie să propună exerciții variate prin care aceste combinații lexicale să fie exersate în cât mai multe situații.

Un tip de exercițiu de scriere folosit cu succes în orele de limba engleză este dictarea. **Dictagloss** este o metodă, prezentată la acest curs, prin care elevii lucrează în echipă și reconstruiesc un text care le-a fost dictat. Această metodă îi încurajează pe elevii care întâmpină **dificultăți în învățare** să se implice și să colaboreze cu colegii lor. Acești elevi vor fi puși în echipă cu colegi care se descurcă foarte bine la limba engleză și de la care pot auzi o pronunție corectă și pot observa/învăța scrierea unor cuvinte. De obicei, această metodă se organizează în perechi sau grupuri mici. În timp ce profesorul citește/rostește un text scurt, elevii notează cuvintele cheie pe care le vor folosi apoi la reconstruirea textului. Prin dictare se urmărește dezvoltarea abilităților de ascultare a elevilor, de ortografiere și de corectare a greșelilor. Pentru ca acest instrument de evaluare a scrierii să fie cât mai eficient, profesorul trebuie să aibă în vedere următoarele aspecte: Cine dictează?, Cine corectează?, Cine alege textul?, Cât de lung este textul?, Cine controlează ritmul/viteza cu care se dictează?, Cât de des utilizăm dictarea?, Care este scopul dictării. Dictogloss este o metodă care nu necesită mult timp de pregătire din partea profesorului, iar pentru elevi este un instrument foarte util de învățare a unei limbi străine deoarece îi solicită pe aceștia să asculte, să colaboreze, să comunice cu colegii, să ia notițe, să redacteze în scris un paragraf și să-l prezinte oral în fața clasei. Avantajul acestei metode constă în faptul că elevii exersează toate cele patru competențe : scris, citit, vorbit, ascultat.

Muzica ajută la crearea unei atmosfere plăcute în cadrul orei și îi ajută pe elevi să asimileze cuvinte și expresii noi bazate pe ascultare. Cântecul reprezintă o resursă importantă în cadrul orei de limba engleză deoarece ajută la memorarea și consolidarea vocabularului, învățarea unor expresii și structuri lingvistice, exersarea pronunției, a intonației și a abilității de ascultare. Sigur, nu orice cântec este potrivit pentru procesul de predare-învățare. Alegerea cântecului se face ținând cont de subiectul lecției, vârsta și nivelul de competențe lingvistice ale elevilor. Acronimul **PARSNIP** reflectă temele pe care autorii de manuale și profesorii trebuie să le evite în timpul orelor de curs și implicit și în tema cântecelor alese: politică, alcool, religie, sex, narcotice, "ism-uri" (comunism sau ateism) și carnea de porc.

Activitățile desfășurate în următoarele zile de curs s-au referit la predarea limbii engleze pe baza unei abordări interactive, utilizând **resurse online** și mijloace de învățământ moderne (platforma de învățare Kahoot , platforma Ted-Ed, (jigsaw) video, DVD, riglete, youtube, puzzle maker,

story generator și alte activități online). **Predarea și învățarea sub asistența calculatorului** reprezintă o nouă strategie de lucru care îmbogățește și diversifică sistemul activităților didactice. Folosirea materialelor audio-video are un avantaj semnificativ pentru că ajută la dezvoltarea celor patru competențe lingvistice (scris, citit, vorbit/discurs, ascultare) și transformă lecțiile în experiențe plăcute de învățare. **Kahoot** este o platformă gratuită de învățare bazată pe joc și tehnologie educațională. Cu ajutorul aplicației Kahoot, profesorul poate să creeze chestionare și teste online cu variante de răspuns. Elevii aleg răspunsul corect pe dispozitivele lor (calculator, tabletă, telefon mobil). Scorul, care depinde atât de corectitudine cât și de rapiditatea cu care a fost oferit, este prezentat pe ecran după fiecare item. Rezultatele finale oferă informații cu privire la întregul test, dar și pentru fiecare item în parte.

Cursul **“Spice Up Your Teaching”** mi-a oferit posibilitatea de a afla noutăți cu privire la **metodele de predare-învățare**, exploatarea **resurselor online** și mi-a pus la dispoziție o gamă variată de materiale didactice (fișe de lucru, video, teste), care vor contribui la îmbunătățirea propriului demers didactic. În același timp, acest curs m-a ajutat să compar didactica predării limbii engleze din România cu alte țări europene (Malta, Germania, Polonia) și să dezvolt schimburi multiculturale cu profesorii din aceste țări. Activitățile pe care le-am desfășurat în cadrul acestui curs au pus accentul pe munca în echipă, pe dezvoltarea creativității și a motivației elevilor și pe crearea unui cadru favorabil utilizării limbii engleze în mod spontan și eficient.

II.5 MANAGEMENTUL PROIECTELOR EUROPENE

Prof. Mona-Carmen Cârnaț

Am participat la Bologna, în Italia, în perioada 3-9 martie 2019, la mobilitatea de formare **„European project management and design for teachers, handmasters and educators”** (Proiectarea și managementul proiectelor europene pentru profesori, directori și educatori), în cadrul Proiectului Erasmus+ „Împreună reușim”.

Participarea la acest curs mi-a permis dobândirea cunoștințelor despre finanțarea disponibilă la nivel european, cu un accent deosebit pe programul Erasmus + și obținerea abilităților concrete legate de proiectarea unui proiect de succes și de gestionarea acestuia după aprobare.

În lumea de astăzi, fondurile și programele europene reprezintă o oportunitate excelentă pentru instituțiile educaționale de toate felurile. Erasmus +, noul program de educație și formare a tinerilor și pentru sport a înregistrat o creștere a bugetului de aproximativ 40% și oferă oportunități concrete de promovare a excelenței în educație prin finanțarea o gamă largă de acțiuni și experiențe.

Participând la acest curs, am aflat mai multe despre finanțarea disponibilă la nivel european – cu un accent deosebit pe programul Erasmus + și am obținut abilități concrete legate de proiectarea unui proiect de succes și de gestionarea acestuia după aprobare.

Acest curs structurat și-a propus să îmbunătățească abilitățile practice ale participanților la proiectarea, gestionarea și finanțarea proiectelor europene pentru a modela ideea, pentru a identifica programul european potrivit, pentru a proiecta un bun proiect pentru a obține fondurile.

Obiectivul general al acestui curs a fost îmbunătățirea calității și accesibilității proiectelor europene care promovează integrarea europeană și excelența în educație prin împuternicirea și formarea cadrelor didactice și cei care sunt interesați să dezvolte proiecte europene de învățare pentru a accesa și gestiona eficient fondurile europene.

Prin acest proiect, am reușit:

- să dobândesc cunoștințe practice și informații despre politicile UE și oportunitățile de finanțare pentru perioada 2014-2020, inclusiv programul Erasmus +, prin sesiuni specifice de învățare bazate pe proiecte;

- să îmi îmbunătățesc abilitățile practice legate de gestionarea ideii și a procesului de aplicare (inclusiv modul de interpretare corectă a unei cereri de propuneri, de proiectare și de elaborare a unor idei de proiect eficiente, de completare a formularul de candidatură) prin compilarea cooperativă a formularelor de solicitare și analiza proiectelor de succes;

- învățarea și obținerea de sfaturi cu privire la pregătirea și gestionarea bugetului și a contractului prin exemple concrete și mărturie directă;

- aflarea celor mai bune practici legate de planificarea și punerea în aplicare a etapelor de pregătire, vizibilitate, diseminare și urmărire prin studii de caz concrete și proiecte de succes;

- să stabilesc contacte cu persoane și organizații interesate în dezvoltarea proiectelor europene prin cooperare zilnică și activități specifice de rețea.

Atmosfera creată în grup a stimulat foarte bine învățarea și a încurajat participarea. M-am simțit motivată să învăț mai mult și să contribui cu experiența mea.

III. AM ÎNVĂȚAT, APLICĂM

III.1 PLAN MANAGERIAL PRIVIND SISTEMUL DE CONTROL MANAGERIAL INTERN (I)

Prof. dr. Dulău Alina

1. **Scopul:** crearea unui instrument prin care să se cunoască evoluția controlului intern asupra utilizării fondurilor instituției de învățământ.
2. **Obiective generale:**
 - stabilirea atribuțiilor în concordanță cu misiunea în condiții de regularitate, eficacitate, economicitate și eficiență;
 - protejarea fondurilor publice împotriva pierderilor datorate erorii, abuzului sau fraudei;
 - respectarea legislației în vigoare, a regulamentului intern, și deciziile conducerii;
 - dezvoltarea și întreținerea unor sisteme de colectare, stocare, prelucrare, actualizare și difuzare a datelor și informațiilor financiare și de conducere.
3. **Obiective specifice:**
 - reflectarea în documente scrise a organizării controlului intern, a tuturor operațiunilor instituției și a elementelor specifice, înregistrarea și păstrarea în mod adecvat a documentelor;
 - înregistrarea în mod cronologic și corect a operațiunilor;
 - asigurarea aprobărilor și efectuării operațiunilor exclusiv de persoane special împuternicite în acest sens;
 - separarea atribuțiilor privind efectuarea de operațiuni între persoane, astfel încât atribuțiile de aprobare, control și înregistrare să fie încredințate unor persoane diferite;
 - asigurarea unor conduceri competente la toate nivelurile;
 - accesarea resurselor și documentelor numai de către persoane îndreptățite și responsabile în legătură cu utilizarea și păstrarea lor.
- **Etapele programului de implementare a Sistemului de Control Managerial Intern la nivelul organizației școlare**
 - ETAPA I. *Stabilirea obiectivelor specifice ale unității de învățământ.*
 - ETAPA II *Stabilirea acțiunilor și activităților pentru realizarea obiectivelor*
 - ETAPA III *Descrierea modului de organizare și funcționare a sistemului de control managerial intern*
 - ETAPA IV *Identificarea Riscurilor și Disfuncționalităților care pot afecta realizarea obiectivelor stabilite*
 - ETAPA V *Stabilirea modalităților de dezvoltare a Sistemului de Control Managerial Intern prin raportarea la codul controlului intern*

- ETAPA VI Inventarierea documentelor și a fluxurilor de informații care intră sau ies din entitate, procesele care au loc, destinația documentelor, modul de comunicare între structurile entității, cu nivelele ierarhice superioare și cu alte entități.
- ETAPA VII Elaborarea manualelor de proceduri pentru activitățile organizației școlare în directă corelație cu fluxul de informații prezentate

ETAPA I. Stabilirea obiectivelor specifice ale unității de învățământ.

a) Structura organizatorică

b) Obiective (*de tip SMART*):

b1) Obiective *specifice*:

- Structura organizatorică a unității de învățământ
- Atribuții, funcții, sarcini, separarea atribuțiilor

b2) Obiective *măsurabile*: - *exemple !*

- gradul de realizare a planului anual de asistențe la ore;
- procentajul la examenul de evaluare;
- numărul de sancțiuni disciplinare aplicate pentru nerespectarea legislației.

b3) Obiective *de atins*: - *exemple !*

- propuneri privind adaptarea/îmbunătățirea legislației specifice activității de învățământ;
- identificarea și diminuarea riscurilor legate de desfășurarea activității de control;
- creșterea nivelului de etică, integritate și profesionalism a salariaților;

b4) Obiective *realiste*: - *exemple !*

- realizarea planului anual de asistențe la ore;
- perfecționarea anuală a salariaților, în vederea creșterii nivelului de profesionalism;
- ocuparea posturilor vacante.

b5) Obiective *în termen*: - *exemple !*

- îndeplinirea sarcinilor curente de serviciu;
- urmărirea termenelor privind remedierea deficiențelor consemnate în rapoartele de analiză;

c) Ipoteze – reevaluări:

- conștientizarea de către salariați a ipotezelor formulate în legătură cu obiectivele ce urmează a fi realizate, în caz contrar acestea reprezentând un obstacol în capacitatea de adaptare;
- reevaluarea informațiilor necesare a fi colectate, în cazul în care se modifica ipotezele ce au stat la baza obiectivelor.

Inventarul situațiilor care pot duce la discontinuități în activitate și a măsurilor care să prevină apariția lor

Discontinuități	Măsurile de Prevenire
Concedii (odihnă, medicale, fără plată sau ptr. creștere/ îngrijire copil)	Atribuirea lucrărilor titularului celorlalți salariați

Posturi vacante	Scoaterea la concurs a posturilor vacante, în condițiile legislației în vigoare
Neîndeplinirea sarcinilor de serviciu	Sanționarea disciplinară conform Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare și a Legii nr.53 Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare.
Defecțiuni ale echipamentului din dotare/sustragerea (calculator, imprimantă, etc.)	Asigurarea service-ului / inventarierea periodică
Lipsa/sustragerea de material didactic	Asigurarea cu material didactic/ inventarierea periodică
Lipsa/sustragerea materialelor de curățenie	Asigurarea materialelor de curățenie și monitorizarea utilizării eficiente a acestora
Neluarea la cunoștință a unor acte normative specifice activității	Prelucrarea periodică a noilor acte normative

ETAPA II Descrierea modului de organizare și funcționare a sistemului de control managerial intern

I. Standardele din OMFP nr. 946/2005 ale căror cerințe trebuie avute în vedere sunt:

a) Etica, integritatea:

- la nivelul unității de învățământ s-au asigurat condițiile necesare (prelucrare/studiu individual/discuții) privind cunoașterea de către întreg colectivul, a regulamentelor care guvernează comportamentul, aspecte care conduc la prevenirea unor nereguli în activitatea desfășurată;
- nivelul corespunzător de integritate presupune din partea fiecărui salariat din cadrul unității de învățământ un caracter integru, onestitate, cinste, probitate, care pot garanta un sentiment al demnității și dreptății în situații deosebite;
- valorile etice trebuie să facă parte din cultura entității publice, prin stabilirea unui cod de conduită oficial, scris, care să reprezinte un mijloc de comunicare uniform la nivelul salariaților.

b) Competența, performanța:

- salariații unității de învățământ, trebuie să aibă cunoștințe profesionale corespunzătoare, să fie stabilite competențele și atribuțiile, să aibă experiență în activitate și să beneficieze de instrumentele necesare pentru realizarea activității de control (tehnică de calcul, metode de lucru/proceduri, etc.);
- formarea profesională poate fi axată pe acele componente care favorizează performanțele individuale și pe abilitățile interpersonale, care vizează luarea deciziilor și învățarea în grup.

c) Funcții sensibile

- În inventarul funcțiilor sensibile sunt reflectate funcțiile care reprezintă un risc semnificativ în raport cu realizarea obiectivelor stabilite.
 - posturi sensibile;
 - salarizarea personalului;
 - gradul de pregătire profesională;
 - gradul de ocupare a posturilor cu personal didactic titular;
 - politică de rotație a salariaților din posturile sensibile;
 - conflictul de interese;

d) Accesul la resurse

- standardul a fost prezentat la etapa II

Situație centralizată a modului de implementare a sistemului de control managerial (SCMI) la nivelul unității de învățământ

Nr. crt.	Specificații	Indicatori	Observații
1	Structura cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a sistemului de control intern/managerial – constituită	Da	decizia internă nr.
2	Program de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial elaborat și aprobat	Da	este elaborat, urmează să fie aprobat
3	Obiective generale stabilite	Da	
4	Număr de obiective generale	7	
5	Elaborarea de indicatori asociați obiectivelor	Da	
6	Număr total de indicatori	19	
7	Număr total de activități	22	
8	Număr total de activități procedurabile	29	
9	Proceduri elaborate	8	urmează să fie finalizate un număr de 9 proceduri
10	Număr total de proceduri	8	
11	Inventarierea funcțiilor sensibile	Da	
12	Număr total de funcții sensibile inventariate	4	
13	Existența Registrului riscurilor	Da	
14	Număr total de riscuri înregistrate	11	

III.2 SOLUTII DE MANAGEMENT AL CLASEI PRIVIND EDUCATIA INCLUZIVA

Prof. Prainer Carmen

Întregul concept de management al clasei presupune întreaga coordonare a procesului instructiv-educativ, de către profesor. Managementul presupune o sferă largă de activități de coordonare, supraveghere, organizare, desfășurare, control, echilibrare, comunicare, administrare etc.

„Managementul clasei de elevi presupune toate acele lucruri pe care trebuie să le facă profesorul pentru a realiza un climat favorabil învățării și pentru a-i determina pe elevi să se implice, să coopereze în/la realizarea tuturor activităților din clasă.” – Julie Sanford, Ed. Emmer, B.Clements, 1983

Încă de la începutul anului școlar, profesorul-diriginte organizează sala de clasă, colectivul de elevi, întocmește planificări și planuri, proiectează lecții, organizează ședințe, stabilește regulamentul de ordine interioară pe care îl comunică părinților, comunică orarul clasei, stabilește și comunică regulamentul clasei, elevilor. Dirigintele realizează evaluări pentru a stabili nivelul de cunoștințe al clasei, face observații, aprecieri și conduce întregul proces didactic. El stabilește obiective, strategii, dă îndrumări pentru realizarea acestora, motivează elevii să ajungă la rezultatele dorite, realizează evaluări Managementul clasei se referă și la modurile în care comportamentul, mișcarea și interacțiunea elevilor în timpul unei lecții sunt organizate și controlate de către profesor. Cadrul didactic cunoaște elevii, anticipează problema apariției de conflicte între elevi gestionează conflictele, intervenind la momentul potrivit, și diminuează fenomenul violenței între școlarii mici.

În ultimii ani s-a discutat tot mai mult despre necesitatea integrării elevilor cu CES. Un bun dascal se va strădui să realizeze un management eficient al clasei de elevi, chiar și atunci când munca lui este mult îngreunată datorită acestor afecțiuni ale copiilor. Chiar și elevii cu manifestări impulsive, cu ADHD de exemplu, pot manifesta interes pentru lecții dacă profesorul realizează lecții cu sarcini didactice diferențiate, interactive, lecții cu material divers, bine planificate și organizate, combinând cu măiestrie activitățile statice cu activități dinamice. Un bun ”manager” al clasei va ști exact de ce copilul hiperactiv nu se concentrează sau de ce și-a pierdut interesul, ce i-a distras atenția și ce trebuie să facă pentru a-l readuce la activitatea pe care o desfășura. Cu siguranță nu va fi o metodă eficientă mustrarea elevului, atragerea atenției colegilor asupra comportamentului nepotrivit al elevului, acesta devenind stigmatizat, ”elevul-problemă” al clasei și va fi marginalizat de colectiv, de unde vor apare alte probleme conflictuale între acesta și ceilalți copii. Se va realiza un Plan de intervenție personalizat și se va încerca să se ”îndreptarea” comportamentul elevului și eficientizarea metodelor de învățământ. Respectarea regulilor de către acești copii este dificilă, ei întâmpină dificultăți în respectarea sarcinilor didactice, își controlează cu greu propriul comportament, perturbând activitatea clasei. Începând cu așezarea elevului în bancă, între elevi cu un comportament exemplar, aproape de profesor, unde nu există multe lucruri care să îi distragă atenția, este locul ideal pentru copilul cu deficit de atenție. De asemenea, trebuie evitată așezarea băncilor în semicerc sau în careu. Se poate utiliza în timpul pauzelor un fond muzical liniștitor, în sala de clasă, care va ajuta copilul să se relaxeze. Cadrul didactic este responsabil de organizarea unui climat favorabil în clasă, implicând elevii în diferite activități de sudare a grupului, acțiuni de responsabilizare (îngrijirea

plantelor din clasa), lecții de dezvoltare personală pentru cultivarea respectului, a toleranței, a prieteniei și sprijinului reciproc. Trebuie să manifeste claritate, constanță și calm. Sarcinile trebuie să fie bine explicate, să nu fie ambigue pentru a nu crea agitație în clasă. Se impune ca regulile să fie clare. Consecințele pozitive sau negative trebuie apreciate imediat, Profesorul trebuie să își păstreze calmul, indiferent de situația creată în clasă, să își formeze o atitudine pozitivă în fiecare zi, fiind vesel, zâmbitor și glumeț, pentru a induce aceeași stare de bună dispoziție și elevilor săi. Activitățile vesele, interesante și amuzante, sunt foarte apreciate de către elevi. Cerințele și regulile trebuie să fie respectate de toată lumea și să respecte personalitatea și demnitatea fiecărui elev, abordând disciplina pozitivă. Comunicarea cu părinții este un alt aspect important în managementul clasei. Comunicând cu părinții regulat, profesorul dirigințe informează părinții asupra comportamentului elevilor, asupra evoluției lor, profesorii vor afla activitățile pe care le desfășoară acasă, ce îi motivează și ce preocupări au. Trebuie să le acorde elevilor timp pentru a comunica cu ei, pentru a-i asculta, pentru a-i înțelege, pentru a arăta empatie, pentru a le acorda sprijin emoțional.

Bibliografie:

<https://edu.google.com/products/classroom>

<https://edpuzzle.com>

<https://www.edmodo.com>

III.3 JOCURILOR EDUCAȚIONALE - MODALITATE DE REALIZARE A UNUI MEDIU INCLUZIV

Prof. înv. primar Bălău Mirela

Am participat în perioada 19-25 august 2019, în Oslo, la cursul de formare „Interactive Teaching - Using Educational Games and New Technology in order to enhance learners’ motivation”. Temele abordate au fost: Motivația. Căi de motivare a elevilor; Instrumentele Web 2.0 ce pot fi utilizate la clasă; Eficiența jocurilor educaționale în realizarea unui mediu incluziv.

În urma discuțiilor frontale și de grup părerea unanimă a fost că jocurile educaționale contribuie la realizarea unui mediu de predare, învățare și evaluare incluziv, care se pliază pe nevoile de învățare ale fiecărui elev. Acestea sprijină dezvoltarea armonioasă a elevilor, stimulează creativitatea și îmbunătățesc aptitudinile ca munca în echipă și cooperarea. Elevii devin mai motivați, implicându-se mai mult în activitățile de la clasă. În același timp, jocurile educaționale reprezintă un mod amuzant de a învăța, repeta și demonstra cunoștințele pe care elevii le-au acumulat.

La curs, ne-au fost prezentate și exemplificate mai multe tipuri de jocuri educaționale ce pot fi utilizate pentru crearea unui mediu educațional incluziv:

- Jocuri de „spargere a gheții”, de cunoaștere
- Jocuri de energizare / muncă în echipă
- Jocuri utilizate pentru verificarea și consolidarea unor conținuturi la diferite discipline
- Jocuri de încheiere a activității

În continuare voi exemplifica câteva dintre jocurile educaționale preluate din *Suportul de curs* oferit de furnizorul cursului de formare.

JOCURILE DE „SPARGEREA A GHEȚII”

Jocurile de „spargere a gheții” pot fi folosite eficient la început de ciclu școlar când elevii nu se cunosc, dar și pe parcurs. Acestea sunt distractive, atrag atenția și implică elevii, rup barierele care există între copii și îi ajută să se cunoască mai repede și mai ușor.

MINGEA FIERBINTE

Elevii stau într-un cerc. Profesorul aruncă o minge/ un ghemotoc de hârtie spre un copil. Cine prinde mingea „fierbinte” trebuie să prezinte rapid: numele, preferințele (poveste/ personaj de poveste/ sport/ disciplină preferată/ mâncare preferată etc.) și apoi să arunce mingea către altcineva, pentru a evita „arderea”.

NUME ȘI GEST

Elevii stau într-un cerc. Pentru a oferi model, profesorul își rostește numele și face un anumit gest. Elevul din dreapta lui repetă numele profesorului și îi imită gestul, apoi își spune numele însoțit de un alt gest. Al doilea elev repetă numele și copiază gestul făcut de profesor, apoi de primul elev și spune propriul nume însoțit de un alt gest. Și jocul continuă în acest mod până când elevul din stânga profesorului a rostit numele și a imitat gesturile tuturor. În acest joc elevii trebuie să-și amintească numele din spatele gestului.

BASTONUL

Elevii formează echipe. Fiecare membru al echipei trebuie să susțină cu mâinile întinse în față, folosind doar ambele degete arătătoare, un baston. Dacă unul dintre membrii echipei pierde contactul, echipa trebuie să înceapă din nou de la înălțimea pieptului.

Bastonul se poate sprijini doar pe degetele arătătoare. Deci, membrii echipei nu pot strânge bastonul cu degetele. Fiecare membru al echipei trebuie să stea în picioare, iar punctul de plecare este înălțimea pieptului celui mai înalt coechipier.

Echipa are sarcina de a coborî bastonul la aproximativ 10 cm de pământ.

CERCURILE CONCENTRICE

Elevii stau așezați față în față în două cercuri concentrice având același număr de persoane. Fiecare elev primește X cartoane pentru a scrie pe ele: numele, luna nașterii, activitatea/ mâncarea/ culoarea preferată, înălțimea, personajul/ jocul preferat etc.

Cei aflați față în față discută fiecare aspect și își notează pe cartonul corespunzător numele colegului cu care își găsește asemănări. Apoi cei din cercul aflat în interior se deplasează spre dreapta, întâlnind de fiecare dată o persoană diferită. După ce ajung la pozițiile inițiale, elevii din cercul situat în exterior formează două cercuri concentrice și reiau jocul. Cei aflați în cercul din interior procedează la fel. În acest mod, fiecare elev interacționează cu toți colegii.

În final, copiii prezintă cine are aceleași preferințe cu ei.

CE ȘTIU DESPRE COLEGUL MEU?

Elevii stau așezați pe scaunele aranjate pe două șiruri, față în față. Cei aflați pe un rând vor rămâne până la finalul jocului pe același scaun, iar ceilalți se vor deplasa, la comanda profesorului, cu un scaun la dreapta (ultimul din rând va ajunge primul).

Fiecare elev are o foaie și un instrument de scris. La comanda profesorului, cei aflați față în față încep să își adreseze unul altuia întrebări ca să se cunoască mai bine (luna nașterii, joc/ personaj/ autor preferat etc.) și notează pe scurt răspunsurile. Au la dispoziție 1-2 minute. La comanda „Stop!”, elevii din rândul stabilit își schimbă locul.

După ce primul a ajuns din nou la locul inițial, profesorul întreabă: „Ce ați aflat despre colegul X?”, iar elevii spun ceea ce și-au notat.

SPUNE CEVA NEOBIȘNUIT DESPRE TINE

Fiecare elev trebuie să scrie pe un carton ceva neobișnuit despre el și să-l predea profesorului. Apoi se va face o listă cu toate informațiile. Copiii au la dispoziție 5 minute să-i intervieveze pe ceilalți pentru a afla cine este cine. Nu li se permite să adreseze direct întrebarea „Tu ai scris?”.

TREI CERCURI SUPRAPUSE

Elevii se grupează câte trei. Fiecare echipă primește o coală de hârtie pe care sunt desenate trei cercuri suprapuse astfel încât acestea să aibă o suprafață comună. Fiecărui membru al grupului i se atribuie un cerc. În zona care nu se suprapune cu niciunul din celelalte cercuri, elevii scriu cel puțin două caracteristici unice despre ei înșiși. În zona care aparține celor trei cercuri, trebuie să scrie o caracteristică comună tuturor elevilor din grup.

JOCURILE DE ENERGIZARE

Jocurile de energizare se recomandă a fi aplicate în acele momente din lecție când se constată că nivelul de energie este foarte scăzut, iar atenția elevilor este deficitară.

Prin utilizarea lor:

- se combat plictiseala și oboseala;
- sunt implicați toți elevii;
- crește nivelul de energie, se îmbunătățește entuziasmul, atenția și interesul acestora;
- este încurajată încrederea și cooperarea în cadrul grupului;
- elevii se simt provocați, dar fără a se simți inconfortabil;
- conversațiile și interacțiunile încep într-un mod relaxat;
- crește respectul celorlalți membri ai grupului.

Jocurile de energizare care se desfășoară în perechi sau pe echipe asigură coeziunea echipelor, cunoașterea membrilor acesteia.

LEGAT LA OCHI

Se formează echipe. Un membru al echipei, legat la ochi, este îndrumat de ceilalți membri ai echipei să finalizeze anumite sarcini: construirea unui lucru, mersul pe un traseu în clasă, ocolirea unor scaune etc.

CADOU

Se formează perechi. Cei doi elevi ce formează o pereche au sarcina de a împacheta un cadou folosind fiecare doar o singură mână. Cealaltă mână trebuie ținută permanent la spate.

CEA MAI CONFUZĂ PROVOCARE

Se formează echipe. Fiecare echipă primește un pliant promoțional de la un magazin. Profesorul spune: „Aveți 10 minute la dispoziție. Timpul începe acum!”. De-a lungul întregii provocări, profesorul nu spune nimic altceva.

Este interesant de văzut ce face echipa cu pliantul primit.

FORMA GEOMETRICĂ

Jocul se desfășoară afară și poate fi jucat de maxim 9 participanți. Aceștia vor fi legați la ochi. Dacă cineva refuză, își poate asuma rolul de „observator” în joc. Apoi, o frânghie lungă este legată pentru a forma un cerc. Participanții, legați la ochi, sunt conduși la frânghie și li se cere să o prindă.

Profesorul instruește apoi grupul să formeze cu frânghia un triunghi sau o altă figură geometrică simplă. Este important ca profesorul să nu ofere alte instrucțiuni. Grupul trebuie apoi să se deplaseze împreună pentru a realiza sarcina.

RUPEREA HÂRTIEI

Rugați elevii să ridice o foaie de hârtie A4 și să o țină în fața lor. Aceștia vor ține ochii închiși și vor asculta cu atenție. Trebuie să urmeze instrucțiunile, dar nu pot pune întrebări.

Profesorul spune:

„Îndoți hârtia în jumătate.

Rupeți colțul din stânga sus.

Rotiți spre dreapta și pliați-o din nou în jumătate.

Rupeți colțul din dreapta jos ... ”

Instrucțiunile pot continua atât timp cât dorește profesorul. La final, toți elevii compară formele foilor de hârtie.

(Este o modalitate bună de a începe discuția despre comunicare și percepția diferită a aceluiași lucru.)

CUM MĂ VĂD CEIALȚI COLEGI

(Este util pentru stimularea încrederii, pentru construirea echipei și pentru identificarea punctelor forte.)

Fiecare elev primește o bucată de hârtie goală care îi va fi prinsă pe spate.

Rugați elevii să se deplaseze și să scrie pe hârtia altui coleg calitățile pe care le apreciază cel mai mult la acea persoană. (Atenție: Trebuie să fie doar caracteristici POZITIVE. Se acordă până la 10 minute în funcție de numărul de elevi.

După aceea, fiecare elev verifică ceea ce este scris pe hârtia proprie. Copiii pot preciza ceea ce cred că lipsește din listă sau dacă există surprize pentru ei.

FAPT NEOBIȘNUIT - PRESUPUNERI PROVOCATOARE

Cereți tuturor elevilor să scrie pe un bilețel, de preferință cu majuscule, ceva neobișnuit sau ce nimeni nu ar ghici despre ei. (De exemplu - COLECȚIONAR DE PIXURI etc.)

Apoi citiți conținutul bilețelelor și cereți grupului să discute și să ghicească cui aparține această caracteristică. „Proprietarul” trăsăturii neobișnuite trebuie să-i facă pe colegi să creadă că nu este acea persoană.

În cele din urmă, toată lumea trebuie să decidă și să dea bilețelul persoanei potrivite. Grupul „câștigă” pentru fiecare caracteristică atribuită corect, în timp ce persoanele „câștigă” dacă au evitat să li se ofere trăsătura corectă.

(Ar putea exista o discuție utilă despre comportamentul contradictoriu: munca în echipă pentru a afla adevărul despre ceilalți oameni și a lucra împotriva grupului pentru a ascunde adevărul despre ei înșiși.)

III.4 METODA FLIP CLASSROOM

Prof. Prainer Carmen

Noutatea acestei tehnici constă în structurarea conținuturilor de bază ale unei noțiuni/ teme din programă astfel încât să poată fi parcurse de elevi și acasă, în ritmul propriu, ori de câte ori este necesar pentru a ajunge la asimilarea sau la înțelegerea lor.

Metoda ”flip classroom” este o metodă modernă utilizată în educație. Strategia facilitează minimalizarea timpului alocat predării și maximizarea timpului necesar interacțiunii cu elevii. ”Inversarea” (flip) constă în faptul că ”predarea” noțiunilor de bază ale unei lecții se face acasă și nu în sala de clasă. ”Tema” de acasă a elevilor constă în angajarea lor motivată, cu eforturi proprii creative, în procesul cunoașterii, iar temele date clasic pentru aplicarea și consolidarea conținuturilor se efectuează în activitatea colaborativă din sala de clasă.

Elevii câștigă controlul asupra procesului de învățare prin studierea materialelor de curs în afara clasei, folosind lecturi, desene, cursuri video pre-înregistrate (folosind tehnologia, cum ar fi Tegrity) sau emisiuni de cercetare. Scopul principal al acestei metode este de a cultiva experiențe de învățare variate pentru cei care învață, care pot include învățarea prin colaborare, comunicare

în grup, integrare și învățarea bazată pe proiect, învățare colaborativă de tip peer-learning și rezolvare de probleme. De multe ori a fost denumită ca ”activitatea școlară la domiciliu și munca la domiciliu în școală”. Avantajele folosirii acestei metode constau în faptul că elevii vor primi sarcini și responsabilități:

- reprezintă un amestec de predare directă cu învățarea de tip constructivist;
- este un mijloc de creștere a interacțiunii/ ”timpului de contact” între elevi și profesor;
- este o modalitate prin care elevii își asumă responsabilitatea pentru propria lor învățare;
- elevii nu rămân în urmă dacă absentează, informațiile le pot obține online;
- toți elevii sunt implicați în procesul de învățare;
- conținutul informațiilor este permanent arhivat, poate fi revizuit sau remediat oricând.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleași strategii și practici ca și predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de predare și pentru elevii cu nevoi speciale. Toți elevii au dreptul să aștepte de la învățământ cele mai bune și eficiente metode, iar elevii cu CES nu trebuie să fie excepțai. Aceasta metoda se poate adapta și în astfel de situații, conform cerințelor educative speciale ale elevilor. Se bazează pe o strategie de învățare în pași mici cu obiectivele cât mai precise, măsurabile, realiste, temporal delimitate și aprobate de părinte, școală și elev

În continuare voi descrie așa cum văd eu desfășurarea unei lecții de consiliere și orientare – care folosește metoda ”flip classroom”, prin joc.

Clasa: a VI-a Consiliere și orientare

Desfășurarea jocului: elevii sunt îndemnați să se gândească la o faptă bună pe care au făcut-o în ultima vreme. Li se cere: să o prezinte oral, să realizeze un desen, în care vor schița fapta bună pe care au povestit-o. După efectuarea sarcinilor de lucru, fiecare elev va primi câte un plic personalizat. Li se va indica să reprezinte grafic orice faptă bună, ce va fi săvârșită într-un interval de timp în afara orelor de clasă, tema acasă. Va fi precizată data evaluării activității. Elevii care pot le voi cere ca desenele să fie însoțite de o mica compunere, descriere în care le voi cere.

- să delimiteze părțile compunerii;
- formularea propozițiilor să fie în concordanță cu desenul pe care l-au realizat;
- le voi prezenta criteriile de redactare și apreciere a lucrărilor;
- să țină cont în structurarea compunerii de introducere, cuprins și încheiere..

Aceasta reprezintă tema lor pentru acasă, deci copiii vor lucra în ritm propriu. Compunerile la fel ca și desenele vor fi prezentate și analizate în clasă; cea sau cele câștigătoare urmând să fie afișate în clasă. La finalul expunerii, voi preciza că elevii vor putea lucra în mod colaborativ și în echipe formate din 2 sau 3 elevi, pentru a putea alege câștigătorii. În cadrul grupei i se oferă posibilitatea de a-și expune liber părerea, câștigând astfel încrederea în sine, devenind util grupului. Folosind jocurile și exercițiile am urmărit captarea atenției, exersarea memoriei, buna relaționare, exprimarea liberă a sentimentelor cu o mimică și gestică adecvate, cunoașterea, autocunoașterea, corectarea ieșirilor negative și observarea percepției sociale a copiilor. Această formă de activitate dezvoltă capacitățile de comunicare și de colaborare, spiritul de inițiativă și de emulație.

III.5 NUMEȘTE ȘI STĂPÂNEȘTE – JOC DINAMIC ÎN SCOPUL ÎNVĂȚĂRII COPILOR/ ELEVILOR A TEHNICII MINDSIGHT

Prof.dr. Istrate Diana-Elena

Titlul: NUMEȘTE ȘI STĂPÂNEȘTE

Tipul jocului: Joc senzorial

Grup țintă: elevi cu vârste cuprinse între 12 și 14 ani

Număr de participanți: 20 de elevi (colectivul unei clase).

Scopul jocului: explorarea și dezvoltarea inteligenței emoționale și sociale; dezvoltarea abilității de identificare și acceptare a emoției, pentru a valorifica și a păstra ceea ce este pozitiv.

Descrierea jocului și a regulilor:

Profesorul le prezintă elevilor, pe rând, imagini și îi determină indirect să se conecteze cu lumea lor interioară. Copiii trebuie să închidă ochii și, folosind reprezentarea vizuală, să identifice o posibilă emoție (Simt că sunt trist.) sau să se identifice total cu emoția declanșată de imaginea respectivă (Sunt trist).

După acest exercițiu de introspecție, elevii vor scrie pe un post-it emoția trăită sau emoția identificată, formulând prin urmare un enunț. De exemplu: „Simt că sunt fericit!”, respectiv „Sunt fericit!” sau „Simt că sunt dezamăgit!”, respectiv „Sunt dezamăgit!”.

Jocul presupune prezentarea elevilor a cinci imagini. Prima imagine ilustrează doi copii care se țin de mână și zâmbesc; a doua imagine ilustrează un copil care plânge la distanță de alți copii care se joacă; a treia imagine ilustrează o fetiță care a primit nota patru la test; a patra imagine prezintă un copil care se joacă împreună cu tatăl său; a cincea imagine ilustrează un copil în excursie împreună cu toți colegii și profesorii.

De fiecare dată, copiii vor lipi post-it-ul pe un panou. La finalul observării celor cinci imagini, elevii vor merge, pe rând, la panou și vor alege un bilețel care exprimă o emoție pe care ar vrea să o trăiască.

Profesorul le explică elevilor faptul că este important să conștientizeze emoția pe care o trăiesc la un moment dat și să depășească limitele ei, prin acceptare și înțelegere, reușind astfel să o stăpânească și să o controleze. Prin acest joc, elevii numesc emoțiile pe care le trăiesc, pentru ca, în viitor, să valorifice și să păstreze ceea ce este pozitiv. Efectul acestui joc este relaxarea elevilor.

Feedback-ul elevilor

La finalul jocului, după alegerea bilețelului, elevii sunt invitați de profesor să deseneze pe o foaie sentimentele trăite în timpul jocului din mai multe perspective: imagine (de exemplu: soare), sunet (de exemplu: vioară), miros (de exemplu: floare), gust (de exemplu: portocală).

Materiale utilizate:

Ilustrații, post-it-uri, fișe pentru exprimarea emoțiilor

III.6 INCLUZIUNEA ELEVILOR CU DIZABILITĂȚI ȘI A CELOR DEFAVORIZAȚI PRIN INTERMEDIUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE

Prof. învă. primar Corbean Adela Ana

Din necesitatea asigurării educației pentru toți, a egalizării șanselor de reușită ale tuturor copiilor indiferent de natura „diferențelor” dintre ei, pentru a sprijini efortul de valorificare a potențialului individual restant și asimilarea unor competențe adaptative care să faciliteze integrarea socio-profesională, în școala noastră avem în vedere implicarea tuturor copiilor în activitățile extrașcolare: serbări, vizite, excursii, expoziții cu lucrările elevilor școlii și vernisajul acestora, activități de voluntariat, cercuri etc.

Organizarea și desfășurarea serbărilor cu elevii de ciclu primar reprezintă în sine o formă de dezvoltare a imaginației și a sensibilității artistice, a interesului pentru poezie, cântec, dans, familiarizare a elevilor cu unele tradiții specifice anotimpurilor, educarea abilității de a intra în relație cu ceilalți, a deprinderilor de cooperare între parteneri, stimulându-le talentul și aptitudinile. Participând la serbările școlare elevii cu CES se simt acceptați de către cadrele didactice și de către colegii lor. Se remarcă comunicarea de la egal la egal între elevi, stabilirea unor relații de cooperare foarte bune indiferent de statut social, etnie, stare a sănătății, religie sau nivel de bunăstare a familiei. Impactul acestor activități asupra copiilor cu dizabilități sau care provin din medii defavorizate se observă în creșterea potențialului de socializare, creativ, creșterea încrederii în sine, dar se răsfrânge și asupra comunității locale care devine mai responsabilă față de șansele de manifestare socială ale acestor copii.

Participarea elevilor din clasa I până în clasa a IV-a la Cercul de dans popular i-a familiarizat cu elemente specifice folclorului românesc, pentru a le întări sentimentul de apartenență la comunitate, solidaritate și prietenie, i-a determinat să respecte un program de antrenamente, le-a oferit satisfacția rezultatelor obținute la trei dintre edițiile concursului interjudețean de la Sâncel, „Copilărie în pași de dans”, la care au obținut premii și mențiuni.

Prin intermediul activităților extracurriculare de tipul ecologizării din cadrul proiectului „Caravana isteților”, elevii au fost informați asupra problemelor de mediu și despre prevenirea distrugerii acestuia, au realizat pliante, au participat la activități de curățenie în mediul apropiat, plantare puiți. Aceste activități au rolul de a spori interesul de cunoaștere și întreținere a frumuseților naturale, de a stabili interacțiunea între elevi, fiecare descoperindu-și treptat propria identitate, rostul său în lume, de a promova sentimente de valorizare cât și de a forma și dezvolta sentimente de prețuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic adecvat.

Încălzirea climatică s-a produs din cauza emisiilor de gaze cu efect de seră. Temperaturile în creștere topesc gheața protectoare de pe mare, lăsând coasta Arcticii alcătuită din permafrost - un strat de sol înghețat - și nu din roci, să fie erodată de vânt și de valuri.

Oamenii de știință au constatat că pe coastele arctice trăiesc populații mari de pești, păsări și mamifere, inclusiv circa 500 de milioane de păsări marine. Ele se micșorează cu 1-2 metri pe an, iar în unele zone cu 10-30 metri.

Salvați-l pe Fram, ursul polar de la Polul Nord !
Mediul său de viață este în pericol !

SALVAȚI POLUL NORD!
MERGEȚI LA SERVICII ȘI LA
CUMPARĂȚURI MACARO'DATA PE
SĂPTĂMÂNĂ, PE JOS SAV CU DICICLETA!

Participarea copiilor cu CES la activități pe teme de circulație rutieră (*Realizarea machetei „Drumul spre școală”*), de prevenire a incendiilor, de acordare a ajutorului în caz de arsuri, de igienă a alimentației și prevenirea consumului de tutun, alcool etc., îi pregătește pentru viața de adult, pentru situațiile de risc cu care se vor putea confrunța.

Activitățile complementare concretizate în excursii și drumeții, vizite (*Vizită la Fabrica de înghețată Alpin, Sebeș*), vizionări de filme sau spectacole imprimă copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșează anumite sentimente, devin conștienți de posibilitățile pe care le au în societate, de capacitatea de a lua decizii, de a fi stăpâni pe ei.

Integrarea copiilor cu dizabilități înseamnă pe de o parte adaptarea la circumstanțele vieții sociale contemporane, iar pe de altă parte acceptarea lor de către societate. De aceea punctul de plecare în realizarea integrării îl reprezintă cunoașterea la nivel social a capacităților și aptitudinilor pe care copilul deficient le poate dezvolta. Activitățile culturale au o însemnătate deosebită atunci când în conținutul lor accentul se pune pe valențele educativ-formative, iar în cazul copilului cu dizabilități trebuie să aibă un pronunțat caracter recuperator-compensator.

III.7 STRATEGIE INDIVIDUALIZATĂ DE PREDARE A UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE, DESTINATĂ UNUI ELEV CU DMU (DEFICIENȚE MINTALE UȘOARE ȘI MODERATE)

Prof. învă. primar Corbean Adela Ana

Competențe generale:

1. Localizarea în timp și în spațiu a evenimentelor istorice studiate
2. Explorarea surselor relevante pentru a înțelege fapte și evenimente din trecut și din prezent
3. Utilizarea termenilor istorici în diferite situații de comunicare
4. Formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți

Unitatea de învățare: Epoci istorice. Evenimente, personalități, locuri istorice

Conținuturile unității de învățare:

Epoca antică

- Grecii, un model de cultură și civilizație;
- Dacii și romanii. Întemeierea poporului roman

Epoca medievală

- Întemeierea statelor medievale românești: Transilvania (Gelu, Menumorut, Glad), Moldova (Dragoș), Țara Românească (Ioan, Farcaș, Basarab)
- Figuri legendare ale Țării Românești. Mircea cel Bătrân, Vlad Tepeș
- Moldova în timpul lui Ștefan cel Mare (1457-1504)
- Iancu de Hunedoara (1441-1456) - voievod al Transilvaniei
- Unirea principatelor române sub Mihai Viteazul

Epoca modernă

- Poporul condus de Tudor Vladimirescu se ridică la lupta pentru dreptate – 1821
- Revoluția de la 1848 din Țările Române
- Cuza și Unirea Principatelor Române
- Cucerirea Independenței în timpul lui Carol I
- Eroi ai Primului Război Mondial
- Regele Ferdinand și Marea Unire
- România în al doilea război mondial

Epoca contemporană

- Dictatura comunistă din România

Conținuturi și activități de învățare adaptate pentru elevul cu DMU:

- Alcătuirea și prezentarea unei axe a timpului pe care să reprezinte evenimente din viața personală, viața familiei
- Alcătuirea și prezentarea arborelui genealogic al familiei, folosind o schemă dată
- Alcătuirea unui jurnal personal sau al clasei folosind enunțuri, desene, fotografii despre evenimente la care au participat în cadrul comunității

- Prezentarea unor albume personale cu fotografii din istoria familiei sau a comunității
- Precizarea evenimentelor dintr-un text citit /audiat folosind expresii precum: la început/mai întâi /prima dată, apoi/după aceea, la urmă în final/în același timp etc.
- Aranjarea unei succesiuni de imagini/enunțuri după ordinea logică de desfășurare a evenimentelor și în funcție de factorul timp pe axa timpului
- Recunoașterea personalităților istorice (din imagini) și corelarea lor cu epoca, locul și 1-2 evenimente istorice din viața acestora
- Participarea la jocuri de rol/dramatizări ale unor povestiri și legende istorice cunoscute
- Vizionarea și discutarea unor secvențe din filme istorice/reportaje TV, respectând ordinea desfășurării evenimentelor
- Alcătuirea de axe cronologice privind succesiunea unor evenimente/procese istorice

Metode și tehnici alese:

- observația directă
- exercițiul de stabilire a unor relații evidente între evenimente istorice prezentate/cunoscute și de corelare cu personalități istorice care au luat parte la acele evenimente
- metoda mozaicului (sau a grupului de experți)
- metoda cubului (descrie, compară, asociază, analizează, aplică, argumentează)

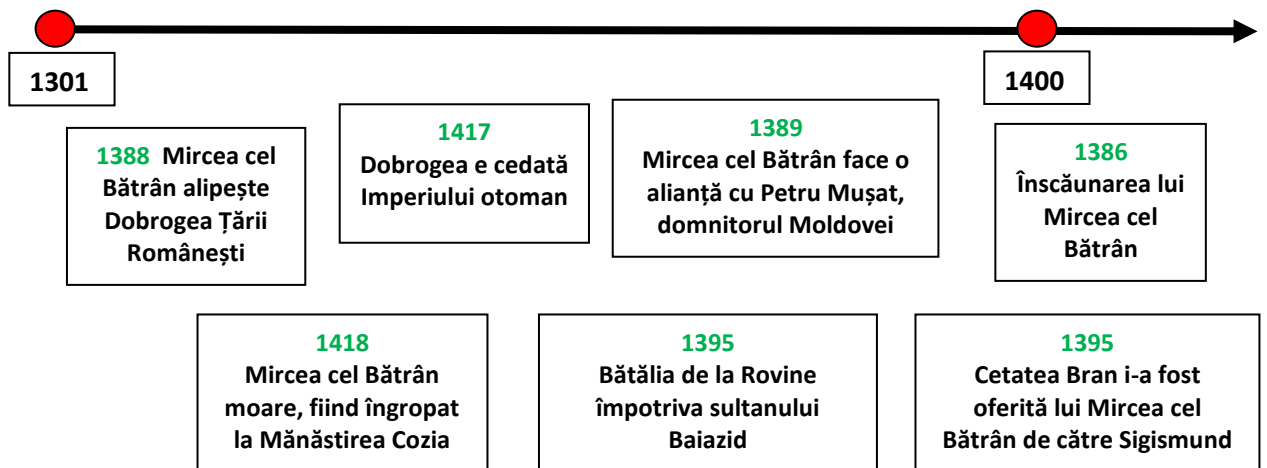
Materiale didactice: manual, hărți istorice, imagini cu evenimente/personalități istorice, axa timpului, fișe de lucru, caiete.

Lipește în ordine cronologică pe axa timpului faptele istorice și imaginile corespunzătoare lor.

secolul al XIV-lea

III.8 PROIECT DIDACTIC

Prof. învă. primar Sîrbu Aurora-Camelia

Obiectul: Științe

Subiectul: Experiment- Expansiunea termică, presiunea aerului;

Aptitudini generale:

Această activitate prezintă oportunități pentru introducerea sau consolidarea conceptelor științifice și pentru ca elevii să își exerseze abilitățile științifice și să-și însușească atitudini pozitive.

Aptitudini specifice:

- Să recunoască materialul folosit;
- Să modifice și să respecte măsurile de siguranță discutate înainte de activitate;
- Să manipuleze cu grijă și responsabilitate toate echipamentele și apa;
- Descoperă concluzii pe baza propriei investigații;
- Depărtează deșeurile în mod responsabil.

Resurse:

a. **Metode:** citire, conversație, explicația, experiment, analiză, sinteză.

b. **Forme organizatorice:** frontale, în grupuri, independente.

c. **Materiale:**

Colectați o selecție de aproximativ 15 până la 20 de borcane și sticle cu diferite forme și dimensiuni (elevii pot aduce cele mai multe dintre ele de acasă). Pentru siguranță și pentru a reduce numărul total necesar, grupurile trebuie să colecteze un singur borcan sau o sticlă la un moment dat, iar acestea ar trebui returnate înainte de a continua cu următorul experiment.

- Sticle și borcane de sticlă transparentă - diverse forme și dimensiuni; Lumânări de tort, lumânare normală și mare pe grup (tăiată la dimensiune); 1 farfurie sau farfurie superficială; 1 ulcior (sau sticlă) umplut cu apă; 1 pâlnie; 1 stilou marker și bandă lipicioasă; 3 - 5 picături de culoare alimentară; brichetă (doar pentru a aprinde lumânări).

Pe masă sunt prezentate toate imaginile în care există diferite flăcări. Se discută de ce este important focul (încălzirea industrială a casei) și care este pericolul (arsuri, incendii). De ce ai nevoie pentru foc?

Întrebări de cercetare: Cât timp arde focul în sticlă?

Răspuns posibil: se stinge când combustibilul se scurge;

Activitate principală:

Clasa este împărțită în cinci grupuri.

Pentru a minimiza traficul în clasă:

O persoană pentru fiecare grup (manager de echipament) părăsește stația de lucru pentru colectarea / returnarea materialelor.

O persoană pe grup (responsabil de comunicare) părăsește stația de lucru pentru a cere ajutor.

Riscurile asociate acestei lecții sunt ușor gestionate prin implementarea câtorva precauții simple de siguranță și reguli de comportament. Elevii pot sugera multe dintre aceste precauții în sine. Le este permis acestora să facă acest lucru într-o discuție anterioară activității. Așa se poate contribui la încurajarea atitudinilor pozitive față de acestea și la o respectare mai strânsă a regulilor de comportament și a măsurilor de siguranță convenite.

Demonstrația profesorului - întreaga clasă (10-15 minute)

- Demonstrați experimentul cu lumânări clasice - elevii se vor bucura să vadă fiecare pas al acestei demonstrații - permiteți mult timp elevilor să facă predicții.
- Discutați despre obiectivele pe care le-ați ales pentru această activitate.
- Discutați despre măsurile de siguranță pe care le-ați luat în timpul demonstrației.

1. Fixați o lumânare pe farfurie cu BluTak și adăugați apă colorată (adăugând detergent în apă face ca bulele de aer care scapă să fie mai vizibile și să dureze mai mult timp).

Elevii vor aprecia că fiecare pas din această demonstrație, inclusiv adăugarea de detergent și culoare alimentară în apă înainte de a turna în farfurie este important pentru reușita experimentului.

2. Acoperiți cu atenție lumânarea cu sticla sau borcanul inversat.

Pentru cele mai bune rezultate vizuale, utilizați o sticlă cu gâtul îngust și un volum mare (sticlele clare de vin sau decantatoarele de vin funcționează bine pentru demonstrație).

3. Flacăra lumânării va scădea treptat ca mărime, deoarece consumă oxigenul din sticlă.

Timpul necesar pentru expirarea lumânării depinde de mărimea și forma sticlei.

4. Căldura produsă de flacăra lumânării face ca aerul din interiorul sticlei să se extindă - o parte din acest aer în expansiune este forțată să iasă din sticlă, care poate fi observată pe măsură ce bulele apar prin apă (adăugând detergent în apă întărește această observație).

5. Când flacăra lumânării expiră, aerul rămas în sticlă începe să se răcească. Apa se ridică în sticlă.

Înălțimea la care se ridică apa depinde de forma sticlei și de volumul lumânării.

6. Aerați sticla și pregătiți lumânarea

Înainte de a repeta experimentul, aerați sticla umplând-o cu apă și golind - fitilul lumânării va absorbi o cantitate mică de apă și poate fi necesar să fie uscat înainte de a repeta experimentul.

Experimentează cu lumânări, sticle și borcane - Grupuri mici (15-20 min)

- Toți membrii grupului citesc instrucțiunile foii de lucru.
- Managerul de echipamente colectează materialele necesare activității din magazinul științific.
- Profesorul adaugă culoare alimentară în apă atunci când farfuria este gata (pentru a reduce riscul de murdărire de covoare / mâini / haine pătate).
- Profesorul aprinde lumânarea când grupul a pregătit echipamentul și toți membrii sunt gata să observe experimentul (elevii nu aprind lumânări).
- Membrii grupului discută și înregistrează observațiile și decid ce să încerce în continuare (lumânare diferită / sticlă / borcan).

Abilități științifice:

Elevii :

- Observă că flacăra lumânării scade treptat înainte de a expira.
- Inferă faptul că flacăra lumânării scade și expiră deoarece consumă oxigen în borcan sau sticlă.
- Observă că flacăra lumânării arde mai mult în borcane sau sticle mai mari.
- Inferă că flacăra lumânării arde mai mult într-un borcan sau o sticlă mai mare, deoarece există mai mult aer și există mai mult oxigen disponibil.
- Observă că flacăra lumânării încălzește aerul din borcan sau sticla și că aerul se răcește după ce flacăra expiră.

- Observă i bule care ies din fundul borcanului sau sticlei (nu se observă întotdeauna cu borcane mici sau sticle cu gât larg).
- Inferă că bulele care scapă rezultă din extinderea aerului în interiorul borcanului datorită încălzirii prin flacăra lumânării.
- Observă că nivelul apei crește foarte încet pe măsură ce flacăra lumânării scade și crește repede după ce flacăra a expirat complet.
- Înregistrează și descriu observațiile lor folosind un limbaj științific adecvat și / sau diagrame.
- Managerul de echipament aerează sticla sau borcanul umplând-o cu apă (dacă este posibil, acest lucru trebuie făcut afară pentru a reduce mirosul de fum al lumânării în clasă).
- Repetă experimentul cu o lumânare, flacon sau borcan diferit.

Concluzii:

Încercați să experimentați cu diferite lumânări, sticle și borcane. Discutați rezultatele experimentării lor.

O lumânare va arde mai mult într-o sticlă mai mare, deoarece conține mai mult oxigen. O sticlă mare cu gâtul lung și îngust permite observarea aerului care scapă mai ușor decât borcanele cu gură largă. Înălțimea la care se ridică apa variază în funcție de forma borcanului sau a sticlei. Un volum egal de apă va crește mai mult într-o sticlă cu un gât lung și îngust decât într-o sticlă cu un gât scurt lat.

Conceptele științifice:

- un incendiu expiră dacă combustibilul sau oxigenul se epuizează;
- expansiune termică - gazele se extind atunci când sunt încălzite și se contractă când sunt răcite;
- gazele se deplasează de la regiuni de înaltă presiune la regiuni de presiune scăzută până când presiunea din ambele regiuni este egală.

Explicația științifică:

Focul arde în sticlă atâta timp cât există oxigen în ea. După ce oxigenul se stinge, flacăra se stinge.

Expansiunea termică și contracția aerului din interiorul sticlei este efectul principal în această demonstrație. Căldura produsă de flacăra lumânării face ca aerul din sticlă să se extindă. O parte din aerul în expansiune scapă prin gura sticlei, care poate fi observate ca bule care scapă din borcane mai mari și însoțite de un sunet sclipitor. Flacăra lumânării consumă treptat oxigen și când nivelul de oxigen devine prea scăzut pentru a susține flacăra, aceasta expiră și aerul din interiorul sticlei începe să se răcească din nou. Arderea este influențată de forma și volumul flaconului.

III.9 STRATEGIE INDIVIDUALIZATĂ DE PREDARE

Prof. Ciolan Lenuța-Nicoleta

Numele și prenumele beneficiarului: I. F, clasa a V-a
Certificat OSP eliberat de COPS , CJRAE Alba ;
 Școala Gimnazială Toma Cocișiu Blaj
 An școlar : 2019-2020

Echipa de lucru

Prof. Ciolan Lenuța

Consilier școlar : Gavriluț. Doina

Disciplina : Limba engleză

Unitatea de învățare : My House

Concluziile evaluării complexe :

Din punct de vedere psihopedagogic :

Deficit mintal moderat, predomină memoria de scurtă durată, atenția deficitară, limbaj sărac

Din punct de vedere al competențelor școlare :

Limbă și comunicare

- nu citește corect, coerent și expresiv texte cunoscute
- în scris apar omisiuni, inversiuni și înlocuiri de grafisme
- greșeli de copiere a unui text
- dificultăți în pronunțarea cuvintelor
- nu respectă ortografia și punctuația într-un text dat.

Priorități pentru perioada 1.11.2019-20.12.2019

Receptarea mesajului audiat. Exerciții de identificare a sunetelor și de receptare după model.

Dialoguri simple, după model. Exerciții de copiere și de completare a cuvintelor cu litera lipsă.

Exerciții de receptare a mesajului scris. Aplicarea metodei **DICTOGLOSS**

Structura programului de intervenție personalizat

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
- Să recepteze corect mesajul audiat - Să-și formeze și să-și dezvolte deprinderi de citire corectă, în ritm propriu a unor cuvinte, propoziții, texte de mică întindere; - Exersarea și îmbogățirea vocabularului prin utilizarea corectă a unor cuvinte /	.-exerciții de repetare după model a unor cuvinte și propoziții simple -exerciții de asociere a cuvintelor cu imaginea corespunzătoare -exerciții de citire a unor cuvinte, propoziții simple, texte scurte exerciții	Activitate frontala Conversatia Explicatia Dictogloss Activitate pe grupe Munca independenta Planse,fise, manual, Itemi	1 nov. 2019 20 dec 2019	- Ascultă și reproduce corect o structură în limba engleză ; - Înțelege sensul pe baza imaginilor - Citește corect cuvinte simple - Formulează și pronunță corect oral, după model propoziții enunțative, exclamative, interogative;	Evaluare formativa Observare sistematică Munca independentă Probe orale Teme

<p>structuri simple</p> <p>- Să-și dezvolte abilitățile de exprimare orală corectă</p> <p>- Să-citească texte simple</p> <p>- să înțeleagă mesajul din textul citit ;</p> <p>- Să-și dezvolte abilitățile de scriere corectă,</p> <p>- Să exerseze actul scrierii corecte a unor cuvinte și propoziții simple;</p>	<p>Descrierea unei imagini</p> <p>Cuvinte simple care denumesc obiecte din universul imediat</p> <p>Formule simple de salut și dialog în perechi</p> <p>Texte simple din manual</p> <p>Poezii simple, cântece scurte și ritmate</p>	<p>diferentiați</p> <p>Text suport</p> <p>Conversația, munca independentă</p> <p>Activitate frontală</p> <p>Activitate pe grupe</p> <p>Planșe , scheme</p> <p>Manual, caiete laptop;</p> <p>explicatia verbală, conversația euristica, exercitiul lingvistic;</p> <p>Joc didactic</p>		<p>- Utilizează formule corecte de salut</p> <p>- reacționează verbal și nonverbal la un mesaj audiat</p> <p>- Participă verbal și / sau nonverbal la simularea unor diverse situații de comunicare ;</p> <p>- Memorează scurte poezii, un cântecel ritmat</p>	<p>individuale</p> <p>Teme colective</p> <p>Itemi diferentiați:</p> <p>exercitii de citire</p> <p>a cuvintelor; să răspundă la întrebări simple</p> <p>copiere, transcriere</p>
--	---	---	--	--	---

Dictogloss este o tehnică de predare a unei limbi străine prin care elevii pot învăța și exersa noi structuri gramaticale sau cuvinte noi. Această metodă îi încurajează pe elevii care întâmpină dificultăți în învățare să se implice și să colaboreze cu colegii lor. Acești elevi vor fi puși în echipă cu colegi care se descurcă foarte bine la limba engleză și de la care pot auzi o pronunție corectă și pot observa/învăța scrierea unor cuvinte. De obicei, această metodă se organizează în perechi sau grupuri mici.

1. Elevii discută despre casa lor (subiectul propus este My House) în echipă.
2. Profesorul citește un text scurt de 4-5 propoziții, iar elevii ascultă.(text despre My House)
3. Profesorul citește din nou, iar elevii notează cuvintele cheie ale textului.
4. În echipă, elevii reconstruiesc textul.
5. Un membru al echipei prezintă oral textul reconstruit.

O altă variantă a acestei metode este următoarea :

1. Elevii discută în grup despre casa lor.
2. Profesorul citește un text scurt despre subiectul predat.
3. Un elev din fiecare echipă vine pe rând și citește în minte prima propoziție.
4. Elevul merge la locul lui și le dictează colegilor propoziția.
5. Un alt elev din fiecare echipă vine în fața clasei și citește a doua propoziție.

6. Analog se procedează cu celelalte propoziții.
7. Profesorul corectează textul sau fiecare echipă corectează propriul text pe baza modelului prezentat de profesor.

Avantajul acestei metode constă în faptul că elevii exersează toate cele patru competențe : **ascultat**-receptarea mesajului audiat (ascultă indicațiile profesorului și textul), **vorbit**- producerea mesajelor orale (conversația în cadrul grupului despre subiectul propus de profesor și pentru reconstrucția textului), **citit**- receptarea mesajului scris (elevii citesc textul compus de ei pentru a vedea dacă seamănă cu originalul) și **scris** – producerea de mesaje scrise (elevii notează cuvintele cheie ale textului, apoi reconstruiesc textul în scris într-o variantă cât mai apropiată de original).

Când elevii lucrează împreună pentru a recrea un text audiat, ei folosesc noțiuni de metalimbaj. Elevii includ în conversația lor regulile pe care trebuie să le respecte atunci când redactează în scris textul. ”Trebuie să folosim majusculă./Începem un paragraf nou./Avem nevoie de o conjuncție./Cuvântul acesta se scrie cu y, nu cu i./Propoziția această nu este corectă din punct de vedere gramatical./ Ce timp gramatical trebuie folosit ?”

Dictogloss este o metodă care nu necesită mult timp de pregătire din partea profesorului, iar pentru elevi este un instrument foarte util de învățare a unei limbi străine deoarece îi solicită pe elevi să asculte, să colaboreze, să comunice cu colegii, să ia notițe, să redacteze în scris un paragraf și să-l prezinte oral în fața clasei.

Principiul acestei metode este acela că profesorul alege un text care conține elemente gramaticale sau de vocabular care vor fi introduse mai târziu sau noțiuni care urmează să fie repetate și consolidate, iar elevii vor încerca să reconstruiască o variantă a textului cât mai aproape de original.

III.10 EXERCITIILE DE TIP MINDFULNESS

Prof. înv. primar Pușcașu Maria-Anca

În graba de astăzi, cu toții credem prea mult - căutăm prea mult - dorim prea mult - și uităm de bucuria de a fi doar. - Eckhart Tolle

Mindfulness este o tehnică dezvoltată de Jon Kabat-Zinn, care te învață cum să câștigi control asupra minții, a emoțiilor, cum să-ți recapeți echilibrul; mindfulness înseamnă să devenim mai conștienți de sinele nostru interior, prin actul de a acorda atenție momentului prezent.

Tot mai mult prind teren programe de mindfulness pentru copii, programe în care aceștia învață cum să-si calmeze corpul și mintea cu ajutorul respirației: fie că sunt nervoși, supărați ori obosiți. Avantajele activităților de mindfulness pentru copii sunt nelimitate. Momentele mici care ne aduc conștientizarea în corpul nostru, respirația sau împrejurimile actuale au un impact mare asupra abilităților de viață cruciale pentru copil, inclusiv luarea deciziilor, autocontrolul și reglarea emoțională. Practicarea exercițiilor de tip mindfulness are efecte pozitive asupra

sănătății fizice și mentale a copilului, îi oferă posibilitatea de a promova bunățate, răbdare și compasiune pentru ceilalți.

Am ales să prezint mai jos două dintre diferitele exerciții de tip mindfulness care au fost aplicate cu succes la copii, după ce au fost exersate la cursul de formare:

A. Tehnica stafidei

- copilul stă confortabil pe un scaun
- primește o stafidă în mână
- i se cere să o examineze atent și să spună ce vede: textură, culoare, mărime, etc.
- să miroasă stafida și să spună cum miroase
- să o pună în gură, dar să nu o mestecă încă...e moale sau tare?/ ce textură are?
- să o mestecă apoi de trei ori și să se oprească
- să descrie aroma stafidei
- în timp ce o mestecă, să respire ușor și să fie atent la aromă.

B. Globul de zăpadă

- mai întâi, luați un borcan și umpleți-l aproape la tot cu apă. Apoi, adăugați o lingură mare sclipici uscat. Puneți capacul înapoi pe borcan și agitați-l pentru a face ca sclipiciul să se învârtă. Această activitate îi poate învăța pe copii cum arată emoțiile puternice și cum să găsească pacea când devin copleșitoare.
- roagă-l pe copil să-și amintească un moment în care a fost foarte supărat
- întreabă-l cum se simțea atunci și ce-i venea să facă (în cazul în care nu s-a exteriorizat)
- roagă-l să agite borcanul cu sclipici.
- lasă-l să observe și spune-i că, atunci când este supărat, așa arată mintea și inima lui, la fel de agitate, acesta este motivul pentru care este atât de ușor să ia decizii stupide
- dar el poate calma acele gânduri nervoase și corpul agitat.
- spune-i să inspire și să expire, să fie cât mai conștient de acest exercițiu de respirație, în timp ce se uită cum sclipiciul se liniștește.
- continuați acest exercițiu până când tot sclipiciul se depune.
- ajutați-l să înțeleagă că așa cum apa din borcan se limpezește la fel e și cu mintea lui dacă se liniștește puțin. Gândurile încep să se așeze și el poate vedea lucrurile mai clar
- respirațiile profunde în timpul acestui proces calmant pot fi de mare ajutor atunci când simțim multe emoții.

Atunci când ai decis să-l înveți pe copil mindfulness, alege o activitate care știi că va rezona cu el. Ideea este să-l faci să fie atent, să se liniștească, dar într-un mod care să aiba sens pentru el. Scopul mindfulness-ului este să ajungi într-un echilibru cu mintea și emoțiile, cu scopul de a fi mai calm. Mindfulness nu poate fi o pedeapsă și nu îi poți impune copilului exercițiile, dacă acesta nu le vrea.

III. 11 PROGRAM DE INTERVENȚIE PENTRU PROBLEME DISRUPTIVE

Prof. înv. primar Cipariu Florina-Gabriela

Date de identificare

Numele și prenumele beneficiarului: Ș. D. I.

Vârsta : 10 ani

Clasa: a IV-a

Părinții : mama – asistentă medicală, lucrează în schimburi, nu are control asupra copilului
tata – muncitor, plecat la muncă în străinătate

Alte informații:

- subiectul este al doilea copil în familie, născut la un interval de 8 ani față de primul copil
- copilul stă foarte mult timp singur în fața calculatorului/televizorului și vizionând multe emisiuni cu desene animate, dar și consola pentru jocuri

Diagnostic (dacă există): Simptome specifice ADHD : hiperactiv-impulsiv

Identificarea problemei de către cadrul didactic: Elevul Ș.D.I. prezintă comportamente nepotrivite în mediul școlar, atât în cadrul activităților structurate (în timpul orelor de curs), cât și în timpul pauzelor.

În timpul orelor:

- e agitat, nu poate sta așezat, deranjându-și colegul de bancă;
- împrăștie lucrurile pe bancă și pe jos, învinuindu-și colegii pentru dezordine;
- comentează răspunsurile colegilor și chiar ale profesorului;
- vorbește mult și ”trânțește răspunsurile”;
- refuză îndeplinirea sarcinilor școlare;

În timpul pauzelor:

- întrerupe/încurcă jocurile copiilor, impunându-și atât prezența, cât și regulile proprii
- se adresează colegilor/copiilor folosind un limbaj nepotrivit;
- nu respectă regulile de comportare îndeamnându-i și pe alți elevi să nu le respecte;
- este impulsiv și agresiv, dacă ceilalți nu sunt de acord cu el;

Obiectivele programului de intervenție:

- diminuarea frecvenței și intensității comportamentelor verbale și fizice nepotrivite
- diminuarea comportamentului indezirabil: agasarea celorlalți copii
- captarea și menținerea atenției în timpul orelor de curs

Durata programului de intervenție:

Programul este conceput pentru a fi derulat pe parcursul unui an școlar.

Tipul și frecvența activităților propuse:

Activități curente realizate la clasă prin implementarea unor adaptări de către cadrul didactic, astfel încât copilul cu ADHD să fie sprijinit în procesul de învățare – în fiecare oră de curs

- în sala de clasă se creează un spațiu special destinat petrecerii a câteva minute de către elevul cu ADHD, în timpul orelor, pentru relaxare și facilitarea posibilității de a reveni în activitate. Spațiul desemnat se poate afla în spatele băncilor, într-unul din locurile din clasă unde nu atrage atenția celorlalți elevi și unde are la dispoziție obiecte preferate, pe care le poate folosi în liniște.
- stabilirea, împreună cu profesorul, a unui cod silențios pentru facilitarea acordării timpului în spațiul special.

- cadrul didactic va formula cerințele în mod clar și se va asigura că există contact vizual atunci când îi vorbește copilului și că cerințele au fost înțelese de către copil;
- elevul este permanent încurajat să deruleze activități de studiu care îi fac plăcere, alternate cu sarcini mai puțin agreate, dar necesare;
- atunci când copilul nu face față la cerințelor date de profesor, se va folosi mai puțin „Nu e bine”, „Nu așa se face” , utilizând formulele de tipul „Poți mai bine” ‘„Aici se face așa” „Fii atent aici” etc., oferind și ajutor când e cazul;
- folosirea recompenselor și întăririlor.

Activități de modelare comportamentală și restructurare cognitivă - o activitate pe săptămână (15-20 de min., în timpul programului școlar sau în afara acestuia, în funcție de specificul activității)

Activități de consiliere – de câte ori este nevoie, dar cel puțin o activitate la două săptămâni – 20 min., în afara programului școlar

Activități specifice:

- Grila de observare utilizată în metoda întăririlor – conține: numele și prenumele elevului, zilele săptămânii, regulile de comportament asertiv și stichere pentru respectarea sau nerespectarea regulii. – pentru activitățile curente

„Ghemul și ploaia” – exercițiu pentru activitățile de modelare comportamentală și restructurare cognitivă

- Cartonașul cu conflicte – joc pentru ora de Consiliere
- Jocuri de rol pe tema comportamentelor indezirabile, la care elevul va participa în scopul de a înțelege efectele comportamentelor sale asupra celor din jur
- Jocul „Mâna mea cea valoroasă” – pentru creșterea stimei de sine

Activități de consiliere: acestea se organizează de către învățătorul clasei (pot participa și celelalte cadre didactice care predau la clasă) și au ca scop analiza progreselor elevului și a eventualelor incidente. Accentul va cădea pe progresele făcute de elev și asupra beneficiilor concrete aduse de modificările comportamentale (spre ex.: o notă bună, invitația colegilor de a participa la jocuri colective, etc.) Atunci când elevul a realizat progrese, pot fi invitați și părinții să participe la întâlniri, comunicarea progreselor fiind important să se realizeze în prezența elevului.

Modalități de evaluare a reușitei/ajustarea programului în funcție de rezultate:

- diminuarea frecvenței comportamentelor nedorite (pe fiecare comportament în parte; ex. s-au consemnat mai puține situații în care a folosit un limbaj nepotrivit la adresa colegilor,)
- diminuarea intensității comportamentelor nedorite (pe fiecare comportament în parte; ex.: elevul nu mai comentează vehement și nici nu refuză îndeplinirea sarcinilor de lucru, dar se mobilizează greu ca să termine temele date.)

În funcție de consemnările de mai sus, se intensifică anumite tipuri de activități, care își demonstrează eficacitatea sau se renunță la altele, care nu se probează.

III.12 PROGRAM DE INTERVENȚIE ÎN COMPORTAMENTE DISRUPTIVE 2

Prof. înv. primar Șuteu Susana

Numele și prenumele beneficiarului: M.A.B.

Vârsta : 8 ani

Clasa: I

Diagnostic (dacă există):

Identificarea problemei de către cadrul didactic: Elevul M.A.B. are un comportament nepotrivit la școală, atât în timpul orelor de curs, cât și în timpul pauzelor.

La cursuri:

- e agitat/neiniștit, transformând rechizitele în obiecte de joacă, pe care, când se plictisește, le aruncă prin clasă.

- are mari dificultăți în a se angaja activitățile desfășurate cu ceilalți elevi ai clasei

- vorbește permanent, discută despre altceva, deranjând colegii

- nerabdător, are mari dificultăți în a-și aștepta rândul să răspundă

- intră des în conflict cu ceilalți

-refuză îndeplinirea tuturor sarcinilor școlare

În timpul pauzelor:

- îi întrerupe/ deranjează pe colegi în timpul jocurilor inițiate de aceștia, încercând să preia controlul jocurilor desfășurate de ceilalți copii

- poreclește colegii, dacă aceștia încearcă să îi refuze participarea la joc

- agasează /agresează copii care i se opun

- îndeamnă alți elevi să îi urmeze exemplul

Obiectivele programului de intervenție:

- diminuarea frecvenței și intensității comportamentelor verbale și fizice nepotrivite

- captarea și menținerea atenției în timpul orelor de curs

Durata programului și frecvența activităților propuse:

Programul este conceput pentru a fi derulat pe parcursul unui an școlar

Activități curente la clasă – în fiecare oră de curs

Activități de modelare comportamentală și restructurare cognitivă - o activitate pe săptămână (20-30 de min., în timpul programului școlar sau în afara acestuia, în funcție de specificul activității)

Activități de consiliere – de câte ori este nevoie, dar cel puțin o activitate pe săptămână – 15 min., în afara programului școlar

Activități curente:

• În sala de curs este rezervat un spațiu special. Acest spațiu se află în spatele băncilor și este dotat cu obiecte preferate de copii: piese LEGO, PUZZLE, imagini de colorat etc, pe care copiii le pot manipula în liniște. Acolo, în timpul orelor, elevul F. A.(sau alt elev care manifestă comportamente nedorite) își poate petrece câteva minute pentru relaxare și liniștire pentru facilitarea posibilității de a reveni în activitate.

• Se stabilește, împreună cu elevul, un cod silențios pentru facilitarea acordării timpului în spațiul special.

• Bancă în care e așezat elevul F.A. se va afla în preajma învățătoarei, pentru a fi permanent urmărit, ajutat, atenționat.

• Elevul este permanent încurajat să deruleze activități de studiu care îi fac plăcere, alternate cu sarcini mai puțin agreate, dar necesare.

• I se cere realizarea unor sarcini ușoare în timpul activităților: să împartă caietele, fișele de lucru, să aleagă cea mai reușită lucrare etc.

Activități specifice:

• *Twister pentru degete* - joc ce poate contribui la îmbunătățirea concentrării, memoriei și să încurajeze controlul asupra comportamentului impulsiv.

• *Cartonașul cu conflicte* – joc pentru ora de Consiliere

• Jocuri de rol pe tema comportamentelor indezirabile, la care elevul va participa în scopul de a înțelege efectele comportamentelor sale asupra celor din jur

• Jocul „*Afișul pe spate*” – pentru creșterea stimei de sine

• „*Despre mine vă spun că...*” exercițiu pentru consolidarea încrederii în sine, folosit în timpul activităților de modelare comportamentală

Activități de consiliere: acestea se organizează de către învățător (pot participa și alte cadre didactice care lucrează la clasă) și au ca scop analiza progreselor elevului și a eventualelor incidente. Accentul va cădea pe progresele făcute de elev și asupra beneficiilor concrete aduse de modificările comportamentale (spre ex.: o notă bună, invitația colegilor de a participa la jocuri colective, etc.) Atunci când elevul a realizat progrese, pot fi invitați și părinții să participe la întâlniri, comunicarea progreselor fiind important să se realizeze în prezența elevului.

Modalități de evaluare a reușitei/ajustarea programului în funcție de rezultate:

- diminuarea frecvenței comportamentelor nedorite (pe fiecare comportament în parte; ex. s-au consemnat mai puține episoade de exprimare nepotrivită la adresa colegilo)

- diminuarea intensității comportamentelor nedorite (pe fiecare comportament în parte; ex.: elevul vorbește mai puțin în timpul anumitor ore, însă continuă să deranjeze orele de muzică religie)

În funcție de consemnările de mai sus, se intensifică anumite tipuri de activități, care își demonstrează eficacitatea sau se renunță la altele, care nu se probează.

III.13 DESCRIEREA UNEI ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE CA RED

Prof. Cetean Brândușa-Elena

Denumirea activității: *Exploatarea unui document autentic* (videoclipul *Le Noël du Père Noël*)

Clasa a VII-a, Nivel: A1

Competența specifică vizată: Receptarea de mesaje orale - 1.3. Explorarea unor aspecte culturale

Metode utilizate: brainstorming, conversația, copacul cuvintelor, problematizarea, floarea de lotus, exercițiul

activitate frontală și pe grupe

Resurse utilizate: laptop, videoproiector, fișa de lucru

<https://www.youtube.com/watch?v=C4HkGi63Jw&list=PL88dbWV-1BWYFDZPO0NW7ziC9AGfmioBj&index=6> <http://ticsenfle.blogspot.com/search/label/Dossier%20F%C3%AAt%C3%ABl>

Descrierea activităților de învățare

Înainte de vizionarea filmului, elevii se împart în patru grupe. Ei trebuie să găsească cât mai multe cuvinte care să aibă legătură cu tema sărbătorilor de iarnă. Fiecare grup scrie cât mai multe idei, care sunt citite și lipite pe flipchart.

Se vizionează filmul cu subtitrare în limba franceză, pentru o mai bună înțelegere a mesajului.

Profesorul împarte elevilor fișa de lucru. El cere elevilor să rezolve pe grupe fișa de înțelegere a textului care cuprinde exerciții cu itemi obiectivi (de tip adevărat/fals, de alegere multiplă, de asociere). Elevii colaborează și rezolvă exercițiile. Un elev din fiecare grupă citește exercițiul, iar altul îl scrie pe tablă rezultatele.

Următoarea activitate cuprinde lucrul la calculator, având ca temă Crăciunul. Elevii sunt invitați să acceseze site-ul www.ticsenfle.blogspot.com și să deschidă dosarul referitor la sărbătoarea de Crăciun. Fiecare grupă trebuie să caute separat informații despre această sărbătoare: data și modul de pregătire, lumea lui Moș Crăciun, masa de Crăciun, atmosfera de Crăciun. Acestea vor fi notate la tablă și în caiete sub forma florii de lotus.

Pe baza activităților precedente, elevii descriu sărbătoarea de Crăciun, prin exerciții cu itemi subiectivi (exerciții de completare, de ordonare, de identificare, de răspuns la întrebări). Profesorul se oprește pe la fiecare grupă pentru a-i ajuta și corecta.

Ultima activitate propusă se realizează individual. Elevii răspund la următoarele întrebări:

· Ce părere aveți de faptele copiilor? Cum l-au ajutat ei pe Moș Crăciun? Explicați.

· În ce constă scopul acestei sărbători? Explicați. Dati exemple de acțiuni asemănătoare copiilor din filmuleț.

Modalități de evaluare :

Elevii sunt invitați să propună pe ora viitoare proiecte de voluntariat, care să aducă bucurii copiilor defavorizați, cu prilejul sărbătorii Crăciunului .

Această activitate poate avea deschideri și spre alte discipline cum ar fi:

Limba română - elevii își vor exprima gândurile, părerile și emoțiile în diverse situații de comunicare.

TIC - elevii își vor dezvolta competențele digitale prin activități de vizionare a documentelor audio-video și prin activități de informare cu ajutorul resurselor digitale.

Educația muzicală - elevii își vor dezvolta competențele de sensibilizare și exprimare culturală prin activități de audiere și memorare de colinde.

Consiliere și dezvoltare personală - elevii își vor dezvolta competențele de sensibilizare și exprimare culturală , precum și competențele civice și antreprenoriale prin abordarea temelor de dezvoltare socio- emoțională.

III .14 CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII TOLERANT ? –PROIECT DE LECȚIE

Prof. Mona-Carmen Cârnaț

DATA: 31 octombrie 2019

CLASA: a VII a B

DISCIPLINA: Consiliere și dezvoltare personală

TEMA: „Ce înseamnă să fii tolerant!”

COMPONENTA: Educația pentru valori

SUBCOMPONENTA: Educația pentru o societate democratică

OBIECTIVE CADRU:

1. Cunoașterea și respectarea valorilor fundamentale ale societății democratice;
2. Armonizarea și exersarea propriului sistem de valori în acord cu cel social;
3. Formarea conduitei participării la viața socială.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ:

1. Să respecte drepturile copilului, ale omului;
2. Să respecte regulamentele, legile și instituțiile societății și ale statului democratic;
3. Să exprime prin comportament spiritual patriotic, mândria identității naționale;
4. Să identifice și să se implice în rezolvarea problemelor vieții comunitare;
5. Să exerseze propriul sistem de valori în acord cu cel promovat de societate;
6. Să acționeze pentru eliminarea discriminărilor politice, sociale, economice, religioase, rasiale;
7. Să-și asume roluri și responsabilități în viața socială.

COMPETENȚE:

- C1. definirea noțiunii de toleranță;
- C2. identificarea caracteristicilor care descriu comportamentul tolerant;
- C3. demonstrarea respectului de sine și față de ceilalți;
- C4. lucrul în echipă în mod constructiv;
- C5. realizarea diferenței între o persoană tolerantă și una intolerantă;
- C6. analizarea și identificarea diverselor situații de toleranță/intoleranță;
- C7. găsirea unor cuvinte-cheie pentru studiul de caz reprezentat pe fișa de lucru;

STRATEGIA DIDACTICĂ

1. Resurse procedurale

- Metode și procedee: brainstorming, studiul de caz, conversația, observarea dirijată, explicația, dezbateră, expunerea, dialogul dirijat, problematizarea.
- Forme de organizare: frontal, individual, lucru în grup.

2. Resurse materiale: chestionarul, pliantul, fișă de lucru.

BIBLIOGRAFIE:

1. Andrei Barna (coordonator): „Îndrumar metodic pentru practică pedagogică”, Editura Europlus, Galați, 2006;
2. Alexandru Gheorghe ș.a.: „Dirigenția și Consilierea – ghid metodologic”, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 2006;
3. „Didactica Pro” – Revistă de teorie și practică educațională, Nr. 4 (32), 2005, Chișinău, Moldova;
4. Dicționarul explicativ al limbii române (DEX), Editura UNIVERS ENCICLOPEDIC, Ediția a II-a, București, 1998;
5. *** „Toți diferiți, toți egali”, Pachet educațional împotriva rasismului, xenofobiei, antisemitismului și intoleranței, Institutul Intercultural Timișoara, 1998.

Desfășurarea activității

Momentele instruirii	Timp alocat	Obiective operaționale	Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Resurse procedurale		Resurse materiale
					Metode și procedee	Forme de organizare	
Organizarea clasei	2 min.	-	<ul style="list-style-type: none"> - Pregătesc materialele necesare orei. - Urmăresc așezarea elevilor la locurile stabilite, anume organizați în echipe. - Verific disponibilitatea colectivului clasei pentru activitatea ce urmează a fi desfășurată, întrebând totodată asupra prezenței elevilor. 	- Elevii îmi aduc la cunoștință dacă sunt absenți și apoi se grupează pe 3 echipe.	Conversația	Frontal	-
Captarea atenției	5 min.	-	În cartea sa intitulată „Cugetări”, V. Hugo spunea: „Toleranța este singura flacără care poate lumina înăuntrul unui suflet mare. Toleranța stă în fruntea tuturor celorlalte virtuți”. Scriu pe tablă această aceste cugetări.	- Elevii citesc cu atenție cugetările și încearcă să-și facă o idee asupra atitudinii tolerante.	Brainstorming	Individual	Pliantul
Anunțarea temei lecției precum și a obiectivelor acesteia	3 min.	-	<ul style="list-style-type: none"> - Anunț titlul activității „Ce înseamnă să fii tolerant!”. - Scriu pe tablă titlul lecției. - Enumăr obiectivele lecției. 	- Elevii ascultă și sunt atenți la expunerea celor spuse de mine.	Conversație Expunerea	Frontal	-
Desfășurarea propriu-zisă a lecției	20 min.	C1 C2	<ul style="list-style-type: none"> - Împart fiecărui elev un pliant al toleranței (Anexa 1) pe care îl vor citi. - Îi rog pe elevi să analizeze pliantul respectiv și să încerce cu cuvintele lor să scrie pe o foaie de hârtie câteva caracteristici ale 	- Elevii citesc și analizează pliantul și în grup vor extrage câteva caracteristici despre ce înseamnă a fi tolerant.	Conversație Brainstorming	Lucru în echipă Frontal	Pliantul

			atitudinii tolerante.				
		C3 C4	<ul style="list-style-type: none"> - Cer să se desemneze câte un reprezentant al fiecărei echipe care va prezenta rezultatele. - Coordonez colectarea ideilor esențiale; - Informația însumată va fi notată pe tablă. 	- Fiecare echipă își desemnează un reprezentant care va citi ideile consemnate și sub îndrumarea mea vor elabora ideea cea mai generală și cuprinzătoare a ceea ce înseamnă toleranță.	<p>Conversație</p> <p>Expunere</p> <p>Dialog dirijat</p>	Frontal	-
		C5	<ul style="list-style-type: none"> - Sulinez că atitudinea tolerantă implică acceptarea diferențelor individuale existente între oameni. - Cer elevilor să realizeze pe scurt un portret al persoanei tolerante/intolerante. 	- Elevii ar putea spune că persoana intolerantă este cea care respinge în mod voit cerințele și exigențele exterioare, ea este caracterizată de egoism în interpretarea situațiilor sociale, contrar persoanei tolerante.	<p>Conversație</p> <p>Explicație</p>	<p>Individual</p> <p>Frontal</p>	-
			- Menționez elevilor că după cum au răspuns până acum rezultă că au înțeles ideea de a promova atitudinile și comportamentele tolerante în rolurile și responsabilitățile pe care și le asumă elevii în clasă și în viitor la locul de muncă, în familie și în societate.	-	Conversație	Frontal	-
Asigurarea feed-back-ului	10 min.	C6	<ul style="list-style-type: none"> - Împart fiecărui elev din clasă un chestionar (Anexa 2) care cuprinde un set de întrebări cu privire la ce reprezintă toleranța în viziunea unor persoane intervievate prin sondaj, unde vor trebui să răspundă cu „adevărat” sau „fals” (A/F). - Pe același chestionar sunt redată câteva situații de toleranță și respectiv de intoleranță pentru care elevii vor indica prin „T” sau „I” 	<ul style="list-style-type: none"> - Elevii vor citi fiecare set de sarcini și vor răspunde în mod corespunzător. - La sfârșitul chestionarului îmi vor comunica rezultatele printr-un reprezentant desemnat de fiecare echipă în parte. 	<p>Conversație</p> <p>Explicație</p>	<p>Lucru în echipă</p> <p>Frontal</p>	Chestionarul

			<p>după cum situația respectivă este de toleranță sau de intoleranță.</p> <p>- Le voi asculta și corecta rezultatele adăugând câte o explicație acolo unde va fi necesar. În acest fel voi vedea dacă elevii au înțeles bine tematica acestei lecții.</p>				
Evaluarea performanței	10 min.	C7	<p>- Propun fiecărei echipe să citească o situație de conflict interetnic (Anexa 3) după care le înmânez sarcina de a încerca să rezolve cu ajutorul grupul acest conflict care ar putea duce la un rezultat bun și satisfăcător.</p> <p>- Voi ruga fiecărei echipe să se dividă în alte trei subgrupe în conformitate cu fiecare sarcină dată spre rezolvarea conflictului. Fiecărei subgrupe îi va reveni respectiv una din sarcinile: CAUZE, CONSECINȚE, SOLUȚII.</p> <p>- De asemenea rog să se desemneze la sfârșitul rezolvării conflictului un reprezentat de la fiecare subgrupă să prezinte rezultatele găsite.</p> <p>Se încheie lecția și se anunță tema următoare.</p>	- În interiorul fiecărui cerc de pe schema conflictului respectiv fiecare din subgrupele formate vor încerca să scrie care ar putea fi cauzele, consecințele și respectiv soluțiile ce ar putea duce la rezolvarea conflictului interetnic propus în discuție.	Brainstorming Conversație Studiu de caz Dezbateri Dialog dirijat	Lucru în echipă Frontal	Fișă de lucru

Anexa 1

Pliantul toleranței

<p>*Toleranța (lat., „tolerare”=a suporta) este un termen social, etic și religios, aplicat la o colectivitate sau la un individ, care definește respectul libertății altuia, a modului său de gândire și de comportare, precum și a opiniilor sale de orice natură (politice, religioase, etc).</p> <p>*Notiunea de toleranță apare în istoria culturii secolului al XVI-lea, în strânsă legătură cu gândirea umanistă reprezentată de Erasmus din Rotterdam, în efortul său de a combate fanatismul religios.</p> <p>*Alte personalități care s-au remarcat prin atitudinea lor tolerantă în confruntarea cu alte opinii sau reprezentări asupra lumii au fost: John Locke (1632-1704), Voltaire (1694-1778) și Gotthold Lessing (1729-1781).</p> <p>*Toleranța este inclusă în „Declarația Universală a Drepturilor Omului” din 1948 a Organizației Națiunilor Unite.</p> <p>*Toleranța are limitele sale în normele de drept, care reglementează conviețuirea membrilor societății, pentru apărarea demnității și libertățile oamenilor.</p>	<p>*Adevărata toleranță, în spirit umanist, înseamnă însă mai mult decât o simplă „suportare”, în sensul originar ea presupunând <i>respectul opiniei contrare</i> și este strâns legată de libertatea persoanei. Prin toleranță <i>se respectă deciziile altor oameni, grupuri, popoare, religii, alte moduri de gândire și puncte de vedere, alte stiluri și moduri de viață</i>. Astfel, garantarea necesității spiritului de toleranță depășește cu mult domeniul îngust al politicii.</p> <p>*Opusul toleranței este intoleranța, care poate merge până la fanatism. „Există un singur lucru care nu poate fi tolerat și anume intoleranța”.</p> <p>* Toleranța este respectul, acceptarea și aprecierea bogăției și diversității culturilor lumii noastre, felurilor noastre de expresie și manierelor de exprimare a calității noastre de ființe umane. Ea este încurajată prin cunoașterea, deschiderea spiritului, comunicație și libertatea gândirii, conștiinței și credinței.</p> <p>*Toleranța este armonia în diferențe. Ea nu este doar o obligațiune de ordin etic; ea este, de asemenea, și o necesitate politică și juridică.</p> <p>*Toleranța e o virtute care face ca pacea să fie posibilă și care contribuie la înlocuirea culturii războiului cu o cultură a păcii.</p> <p>*Toleranța nu e nici o concesie, nici condescendentă ori indulgentă. Toleranța este, mai ales, o atitudine activă generată de recunoașterea drepturilor universale ale persoanei umane și libertăților fundamentale ale altora, în nici un caz, toleranța nu poate</p>	<p>CITATE DESPRE TOLERANȚĂ</p> <p>„Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și drepturi. Ele sunt înzestrate cu rațiune și trebuie să se comporte unele față de altele în spiritul fraternității.”</p> <p><i>*Declarația Universală a Drepturilor Omului*</i></p> <p>„Fiecare om are dreptul să i se recunoască pretutindeni personalitatea juridică.”</p> <p><i>*Declarația Universală a Drepturilor Omului*</i></p> <p>„Singuri nu realizăm nimic în lume.”</p> <p><i>*Sandra Day O’Connor*</i></p> <p>„Comunitatea înseamnă puterea care se alătură puterilor noastre pentru a face lucrul care trebuie făcut.”</p> <p><i>*Starhawk*</i></p> <p>„Legile singure nu pot asigura libertatea de exprimare, pentru ca fiecare persoană să-și poată exprima fără consecințe negative părerea, trebuie să existe un spirit de toleranță în rândul întregii populații.”</p> <p><i>*Albert Einstein*</i></p>
---	---	---

<p><i>*Toleranța</i> poate fi înțeleasă în diferite moduri. Astfel ,ea poate fi adoptată în mod provizoriu sub forma unei <i>concesii</i>, ca manevră tactică. Ea poate reprezenta o <i>acceptanță</i> sau o <i>permisiune</i>, ca <i>formă a unui dezinteres</i>.</p>	<p>fi invocată pentru a justifica violarea acestor valori fundamentale. Toleranța trebuie practică de indivizi, grupuri și state.</p>	<p>„Testul curajului intervine când suntem în minoritate. Testul toleranței intervine când suntem în majoritate.”</p> <p><i>*Ralph W.Sockman*</i></p> <p>„Conflictul este <<războiul dintre sentimente și rațiune>>.”</p> <p><i>*Blaise Pascal*</i></p> <p>„Prejudecata este o opinie fără judecată.”</p> <p><i>*Voltaire*</i></p> <p>„Cine este înclinat să nu-i respecte pe alții, acela nu se respecta, înainte de toate, pe sine.”</p> <p><i>*Dostoievski*</i></p>
--	---	--

Anexa 2

Chestionar

1. Răspundeți prin „adevărat” sau „fals” (A/F) în dreptul fiecăreia din următoarele afirmații după cum considerați că este corectă sau incorectă.

A fi tolerant înseamnă:

- a) *...a fi răbdător, indulgent cu cei din jur, bun la suflet;*
- b) *...a trata cu îngăduință, cu înțelegere o persoană, o situație;*
- c) *...a nu fi înțelegător și a nu fi prea sever cu cei din jur, a nu suporta neplăcerile făcute de alții cu calm;*
- d) *...a fi o persoană care poate ierta, poate înțelege;*
- e) *...a fi respectuos, a fi afectuos față de o persoană;*
- f) *...a accepta oamenii așa cum sunt ei și a înțelege probleme lor, adică a fi răbdător;*
- g) *...a avea dreptate și a înțelege;*
- h) *...a fi calm, înțelegător, îngăduitor, răbdător, a te respecta numai pe tine.*

2. Identificați și indicați prin „T” sau „I” care din următoarele situații le considerați a fi situații de toleranță respectiv de intoleranță:

- a) Papa Ioan Paul al II-lea a încercat să unească oamenii de diferite religii. El a făcut un pas mare pentru crearea armoniei între popoare.
- b) La ora de matematică doi elevi se jucau, făcând zgomot. Profesoara m-a învinuit pe mine, chemându-i și pe părinți la școală, tratându-mă cu indiferență și neîncredere.
- c) Călătoream cu bunica într-un tren rapid. La un moment dat a intrat o bătrână. Ea oftă, spunând: „le pasă, decât de sine. Oare când vor învăța tinerii să fie amabili?” Auzind acestea, niște băieți au început să râdă în hohote, zâmbindu-i bătrânei că ea și-a trăit viața și n-are ce se plimba pe drumuri, că ei au achitat biletul și n-au de gând să-i cedeze locul. O fată însă i-a oferit locul, iar băieții i-au spus cu dispreț: „Prea mult respect nu duce la nimic bun”.
- d) Părinții sunt tot timpul înțelegători cu noi. Ei pleacă în fiecare sâmbătă la bunici, iar eu, de cele mai multe ori, nu merg. Și bunicii, și părinții nu sunt mulțumiți de acest lucru. Totuși, au răbdare cu mine și nu mă ceartă, dar îmi explică, că nu este bine ce fac.

- e) Urcând în microbuz, am constatat că aveam în buzunar doar 70 de bani. Șoferul însă mi-a permis să călătoresc. M-am gândit că am noroc.
- f) Într-o zi, după lecții, am urcat în microbuz. Nu peste mult timp a intrat o bătrânică care vroia să se așeze. Eu nu i-am oferit locul, deoarece mă dureau picioarele după meciul de fotbal. Știu că nu am procedat corect. Mi-e rușine.
- g) Pe terenul de fotbal al școlii se jucau elevi din clasele a V-a, a VI-a și elevi dintr-a IX-a și a X-a. Cei mari îi alungau pe cei mici, le-au luat mingea, i-au insultat, iar ei nu puteau să le reproșeze nimic. Fiind neputincioși, cei mici au cedat, plecând foarte întristați.
- h) De multe ori se întâmplă să nu am bani și bucătarul îmi oferă mâncare pe datorie. Mă bucur că are încredere în mine.
- i) Un țigan vroia să meargă la parastasul unui român dar acesta l-a alungat imediat. Supărat, țiganul a început, mergând pe stradă, să comenteze de unul singur spunând: „Lasă, lasă, că de n-a muri el, tata, și atunci o să fac o pomană mare și am să zic așa: ia țigane, ia țigane, ia colac și lumânare, și de-oi prinde vreun român, am să-i trag un șut în fund și-am să-l dau pe poartă-n drum!”.

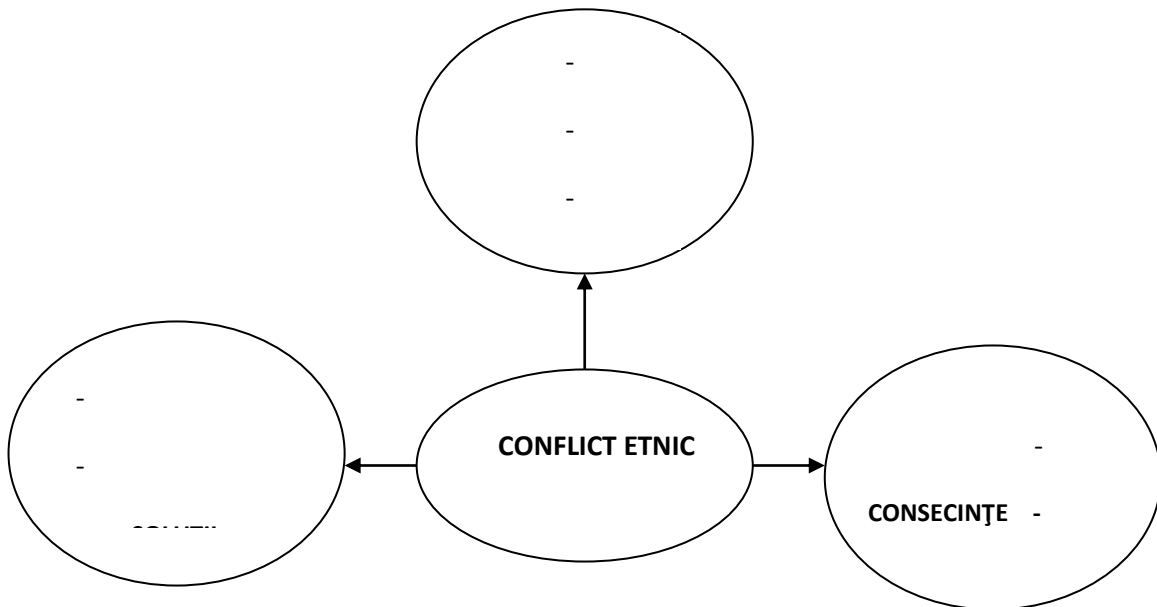
Anexa 3

Conflictul interetnic

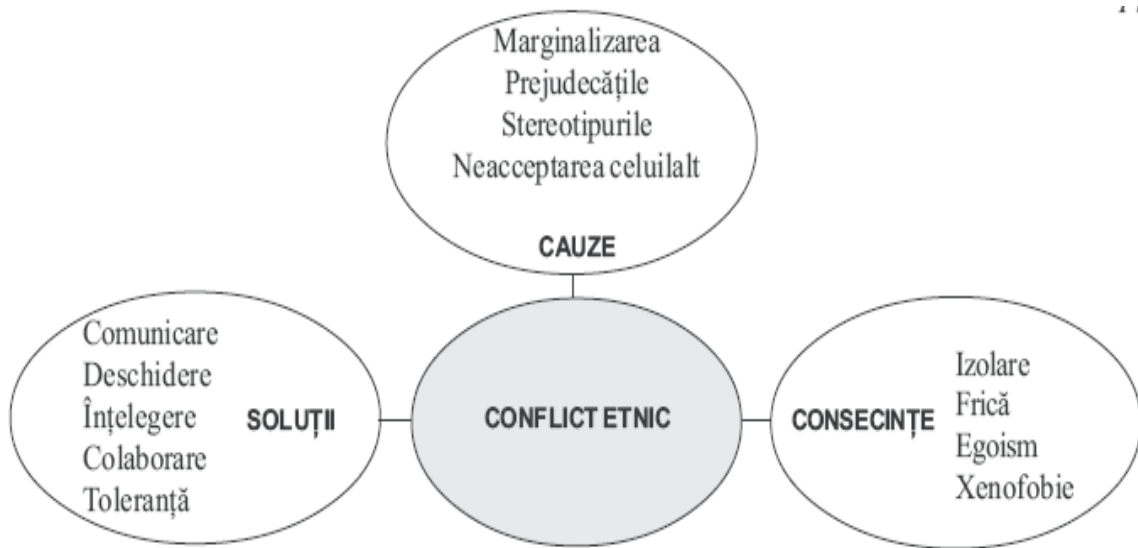
Se propune următoarea problemă:

În clasa noastră a venit un coleg nou, rom de etnie. Este îngrijit, modest, atent și activ la ore. Nimeni însă nu îl prea bagă în seamă. La lecția de matematică, când a fost invitat la tablă, a descoperit că îi lipsește foaia cu tema de acasă. „Cine mi-a luat-o și de ce?” – a întrebat el cu nedumerire.

Încercați cu ajutorul lucrului în echipă să identificați în urma lecturării textului propus cauzele, consecințele și soluțiile de rezolvare a acestui tip de conflict prin completarea schemei următoare:

Anexa 4

Regulile de aur ale clasei tolerante includ viziunea unui grup, condițiile de bază pentru procesul de studii, general acceptate. Prezentăm mai jos trei modele originale, diferite ca formulare, dar asemănătoare ca mesaj, ceea ce denotă că elevii au aceleași aspirații și așteptări.

REGULILE DE AUR		
• Înțelegere și susținere reciprocă	• Într-o discuție poți interveni numai atunci când ți se cere părerea	• Respectă și vei fi respectat
• Sinceritate, armonie și pace	• Este bine să-ți controlezi întotdeauna emoțiile	• Înțelege și vei fi înțeles
• Unitate, disciplină și echilibru	• Să nu te crezi cel mai deștept	• Ajută și vei fi ajutat
• Egalitate și solidaritate, indiferent de reușita școlară și nivel material	• Este politicos să ceri doar ceea ce ți se poate da	• Spune ce gândești prietenește
• Organizare și activism la ore	• Trebuie să înveți să lupți, să înțelegi, să vorbești, să asculți și să taci atunci când este cazul	• Depășește indiferența și activează în colectiv
• Răbdare, dar nu indiferență	• Oricărui om îi este dat să greșească	• Nu respinge un ajutor
• Acceptarea și aprecierea tuturor	• Greșeala recunoscută este pe jumătate iertată	• Orice schimbare trebuie începută de la propria persoană
• Libertatea exprimării	• Dojana nu-i dăunează niciodată unui înțelept	• Situațiile de conflict pot fi rezolvate pe cale pașnică
• Ascultarea și respectarea opiniei fiecărui elev	• Cu timp și cu răbdare dobândești înțelepciune	
• Stăpânirea emoțiilor negative	• Nu judeca faptele celorlalți, fără să cunoști cauzele care le-au provocat	
• Evitarea conflictelor	• Nu este bine să jignești pe cineva	

LINK-URI UTILE

Programul ERASMUS+

Programul Erasmus+ (site-ul Comisiei Europene): https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_ro

Programul Erasmus+ (site-ul EACEA – Education, Audiovisual and Culture Executive Agency): https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus_en

Programul Erasmus+ România: <https://www.erasmusplus.ro/>

Ghidul și Apeluri Erasmus+ 2020: <https://www.erasmusplus.ro/stire/vrs/IDstire/675>

Oportunități Erasmus+ (informații disponibile pe School Education Gateway): <https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/opportunities.htm>

Erasmus+ Project Results Platform (Platforma Comisiei Europe unde pot fi consultate proiectele finanțate prin programul Erasmus+): <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale: <https://www.anpcdefp.ro/>

Alte platforme și inițiative europene:

School Education Gateway (SEG) – Platforma europeană online dedicată învățământului preuniversitar: <https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/index.htm>

Etwinning: <https://www.etwinning.net/ro/pub/index.htm>

Platforma electronică pentru educația adulților în Europa (Electronic Platform for Adult Learning in Europe – EPAL): <https://ec.europa.eu/epale/ro/home-page>

Eurydice: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/home_ro

Corpul European de Solidaritate: <https://www.suntsolidar.eu/>

Materiale didactice, studii, publicații

Setul european de instrumente școlare (The European Toolkit for Schools, disponibil pe SEG): <https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/resources/toolkitsforschools.htm>

Materiale didactice:

https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/teacher_academy/teaching_materials.htm

Publicații relevante pentru învățământul preuniversitar:

<https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/resources/publications.htm>

Resurse educaționale folosite în timpul cursurilor de formare ale proiectului Erasmus+ „Împreună reușim!”: <https://proiectimpunareusim.wordpress.com/resurse-educationale-2/>